

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۲۲

جمعه ۱۴۰۲/۰۳/۲۶

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه‌درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

سوالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۲۰	مدت پاسخگویی: ۱۲۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۲۰	۳۶	۵۵	۲۰ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۱۵	۵۶	۷۰	۱۵ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۸۶	۹۵	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۱۵	۹۶	۱۱۰	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

۱- در جدول ارزشی ۳ گزاره، در چند خانه حرف «T» یا «د» نوشته شده است؟

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴) ۱۲

۲- اگر ارزش گزاره p درست، ارزش گزاره $q \Rightarrow p$ نادرست و گزاره r ارزش دلخواه داشته باشد، ارزش کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) $(r \vee p) \Rightarrow (r \vee \sim q)$ (۲) $(\sim p \wedge q) \vee (\sim p \wedge r)$
(۳) $p \Leftrightarrow ((\sim q \wedge \sim p) \Rightarrow (r \vee p))$ (۴) $\sim (r \vee p) \vee (r \vee \sim q)$

۳- با توجه به جدول ارزشی زیر، گزاره s کدام است؟

(۱) $p \Leftrightarrow \sim q$

(۲) $p \vee (\sim p \Rightarrow q)$

(۳) $(p \Leftrightarrow q) \vee \sim p$

(۴) $p \wedge (q \vee p)$

۴- نتیجه استدلال زیر کدام است؟

رضا عضو تیم بسکتبال نیست.

اگر رضا و علی همکلاسی باشند، آن‌گاه رضا عضو تیم بسکتبال است.

(۱) رضا و علی همکلاسی هستند.

(۳) رضا عضو تیم بسکتبال نیست.

(۲) رضا و علی همکلاسی نیستند.

(۴) رضا عضو تیم فوتبال است.

۵- با کدام شرط، نتیجه استدلال زیر درست است؟

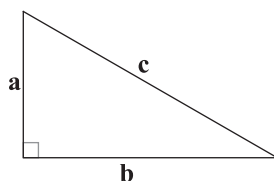
«در شکل زیر، اگر اندازه ضلع b را $\frac{3}{4}$ برابر کنیم، وتر $\frac{5}{4}$ برابر b خواهد شد»

(۱) $a = b$

(۲) $a = 2b$

(۳) $a = \frac{1}{2}b$

(۴) $a = 3b$

۶- اگر $f(x) = nx^2 + mx - 4 + x^2$ یک تابع ثابت باشد و تابع g به هر عدد حقیقی همان عدد را نسبت دهد. حاصل عبارت $\frac{g(m+n)}{f(\sqrt[3]{2})}$ کدام است؟

(۱) $0/25$ (۲) $0/15$ (۳) $-0/25$ (۴) $-0/15$

۷- ضابطه تابع زیر کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} 1-2x & x \leq -1 \\ -(x-1)^2 - 1 & -1 < x < 1 \\ -3 & x \geq 1 \end{cases} \quad (۱)$$

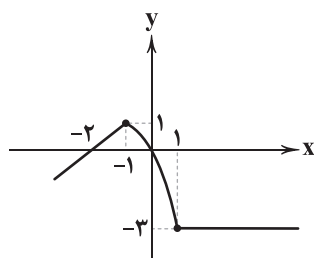
$$f(x) = \begin{cases} 2+x & x \leq -2 \\ -(x+1)^2 + 1 & -1 < x < 1 \\ -3 & x \geq 3 \end{cases} \quad (۲)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2+x & x \leq -1 \\ -(x+1)^2 + 1 & -1 < x < 1 \\ -3 & x \geq 1 \end{cases} \quad (۳)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2-2x & x < -1 \\ -(x-1)^2 + 1 & -1 \leq x \leq 1 \\ -3 & x > 1 \end{cases} \quad (۴)$$

۸- حاصل عبارت $\text{sign}(-x) + |2x-3| + |x+1|$ در بازه $x < \frac{6}{5}$ و $1 \leq x$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۳ (۴) -۱

۹- به ازای چند مقدار، نقطه $(x^2 + 2x - 15, |x| + |-x|)$ یکی از نقاط تابع همانی با دامنه اعداد حسابی است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)
(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) هیچ مقدار (۴) هر مقدار

۱۰- اگر $f = \{(2, -3), (-3, -2), (2, -1), (5, 0), (-4, 1)\}$ و $g = \{(2, -3), (4, -1), (5, 2), (3, -1)\}$ باشند، تابع $y = \frac{g}{f}$ کدام است؟

- (۱) $\{(2, \frac{3}{4}), (5, 1)\}$ (۲) $\{(2, \frac{3}{4})\}$
(۳) $\{(5, 1)\}$ (۴) $\{(2, \frac{3}{4}), (5, 1), (4, \frac{1}{4})\}$

۱۱- کدام گزینه جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

«خط فقر درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است.»

«شاخص بهای کالا و خدمات با ۲ برابر شدن قیمت‌ها»

(۱) میانگین - تغییر نمی‌کند. (۲) حداقل - دو برابر می‌شود.

(۳) میانگین - دو برابر می‌شود. (۴) حداقل - تغییر نمی‌کند.

۱۲- داده‌های ۶، ۶/۵، ۸، ۴، ۵، ۹، ۵/۷، ۵۵، ۱۳، ۵/۵ درآمد کارکنان یک شرکت ۱۰ نفره می‌باشد. کدام گزینه عدد مناسب‌تری برای شاخص خط فقر است؟

- (۱) ۶/۰۳۵ (۲) ۳/۱۲۵ (۳) ۶/۲۵۰ (۴) ۱۲/۰۷۰

۱۳- عدد شاخص بهای کالا و خدمات برای یک سبد کالا شامل نان و برنج برابر ۱۵۰ است. ۲۰۰ قرص نان هزار تومانی و ۳۰ کیلوگرم برنج ۴۰ هزار تومانی در سال پایه محاسبه شده است. با فرض ثابت بودن مقدار مصرف هر دو کالا و افزایش ۲۵ درصدی قیمت برنج، قیمت نان چند درصد افزایش داشته است؟

- (۱) ۱۰۰ (۲) ۱۵۰ (۳) ۲۰۰ (۴) ۳۰۰

۱۴- نرخ بیکاری یک کشور با جمعیت ۲۵ میلیون نفر که ۲۰ درصد آن غیرفعال است، برابر ۱۴ درصد می‌باشد. با راه‌اندازی یک پروژه و ایجاد یک میلیون و دویست هزار فرصت شغلی، نرخ بیکاری چند درصد خواهد شد؟

- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۰ (۴) ۱۲

۱۵- یک کارگاه تولیدی در طی یک فصل هر کیلوگرم از تولیداتش را به مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ تومان می‌فروشد. اگر فروش کالا تا انتهای فصل به صورت خطی ادامه داشته باشد، با توجه به جدول زیر درآمد کارگاه در هفته هشتم چند تومان است؟

هفته	۱	۲	۳	۴	۵
مقدار تولید (کیلوگرم)	۲۲/۵	۲۳/۵	۲۳	۲۶	۲۷/۵

(۱) ۱۲,۴۰۰,۰۰۰

(۲) ۱۲,۸۰۰,۰۰۰

(۳) ۱۳,۲۰۰,۰۰۰

(۴) ۱۳,۸۰۰,۰۰۰

سایت کنکور

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

۱۶- در همهٔ گزینه‌ها، واژه‌ای به کار رفته است که پیش از «دورهٔ هندی» در شعر رایج نبود؛ به جز

- (۱) از لب خاموش، طوفان جنون را ساحلم
(۲) خاک شو آب بقا آلایش چندین تری است
(۳) می‌شود از تنگ‌چشمان، دستگاه عیش تنگ
(۴) به هر چه گوش نهی قصهٔ پریشانی است

۱۷- کدام عبارت از نظر اطلاعات ادبی، نادرست است؟

- (۱) در دورهٔ صفوی هنرهایی چون قالی‌بافی، سفالگری، شیشه‌سازی، نقاشی، تذهیب و خوشنویسی رشد یافتند.
(۲) «ملّاحسین واعظ کاشفی»، کلیله و دمنه را به انشای دورهٔ خود بازگرداند و آن را «انوار شهیلی» نامید.
(۳) در زمان «بایسنقر میرزا» هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامهٔ فردوسی را به خط خوش نگاشتند و با تصاویری زیبا آراستند.
(۴) «کمال‌الدین اسماعیل»، مدّاح جلال‌الدّین خوارزمشاه بود که در سال ۶۳۳ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۱۸- «نوع نثر» آثار ذکرشده در هر گزینه یکسان است؛ به جز

- (۱) عین‌الحیات - مجالس المؤمنین
(۲) احسن‌التواریخ - حبیب‌السیر
(۳) عباس‌نامه - عالم‌آرای عباسی
(۴) دیباجة شرفنامه - محبوب‌القلوب

۱۹- عبارت زیر، معرف سراینده ابیات کدام گزینه است؟

«سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.»

- (۱) محتشم این زمان، قلم بردار
بهر سلال ولادتش بنگار
(۲) سینه را از نمذ فقر اگر بنمایم
چاک را هم چو قفس جزو بدن ساز کلیم
(۳) موج، مجنون عنان از دست بیرون رفته‌ای است
چشم بیدار و دل زنده است صائب گوهرش
(۴) می هست و اعتدال هوا هست و سبزه هست
یاری به دست آر موافق تو وحشیا

۲۰- کدام بیت با «ویژگی‌های زبانی سبک عراقی» مطابق نیست؟

- (۱) همی سوخت باغ و همی خسست روی
(۲) تو را هر چه مشغول دارد ز دوست
(۳) دگر رفت و صبر و قرارش نبود
(۴) دلش خون شد و راز در دل بماند

۲۱- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «تشبیه بلیغ - کنایه - مجاز - استعاره مصرحه - استعاره مکنیه» مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) هر کاو نکند فهمی زین کلک خیال‌انگیز
(ب) چون که تو دست شفقت بر سر ما داشته‌ای
(ج) «حافظ» سخن بگوی که بر صفحه جهان
(د) اندر آن ساعت که بر دوش فلک بندند زین
(ه) دل آزاد من و گرد تعلّق، هیهات

- (۱) ج - ب - الف - ه - د (۲) ه - د - ج - الف - ب (۳) الف - ه - ج - ب - د (۴) ج - ب - د - الف - ه

۲۲- در همه گزینه‌ها هر دو «اضافه تشبیهی و استعاری» به کار رفته‌اند؛ به جز

- (۱) چو هست ملک قناعت، دیار مألوفم
(۲) روی زمین به خون دلم، نم گرفته است
(۳) پنجه نفس به بازوی ریاضت بشکن
(۴) خوش آن صبح که آتش‌رخان ساغرگیر

۲۳- در کدام گزینه «ادات تشبیه» وجود ندارد؟

- (۱) خاکساری که شد آب رخس از گریه به رود
(۲) هر آن کاو برگ گلبِـرگ تو دارد
(۳) من اگر به خنده گویم دهنش به پسته ماند
(۴) چون کشم بار فراق تو بدین طاقت و صبر؟

۲۴- در همه گزینه‌ها، هر سه آرایه «تشبیه - استعاره مکنیه - کنایه» وجود دارد، به جز

- (۱) در آن گلزار می‌نالَم که اشک عندلیبان
(۲) ز خال گوشه ابروی یار می‌ترسم
(۳) سراییم ز درد آن چنان لبریز شیون شد
(۴) آتش خشم تو برد آب من خاک‌آلود

۲۵- در کدام گزینه به «تقطیع هجایی و ارکان» بیت زیر اشاره شده است؟

- «من دوست می‌دارم جفا کز دست جانان می‌برم
(۱) UU / UU / UU / UU
طاقت نمی‌دارم ولی افتان و خیزان می‌برم
(۲) UU / UU / UU / UU
(۳) UU / UU / UU / UU
(۴) UU / UU / UU / UU

۲۶- هجاهای کدام گزینه، به «دو صورت قابل رکن‌بندی» است؟

- (۱) به کرشمه عنایت نگهی به سوی ماکن
- (۲) کسی که با تو زمانی دمی برآورد از دل
- (۳) چون تو گلی کس ندید در چمن روزگار
- (۴) زنه‌ار نمی‌خواهم کز کشتن امانم ده

۲۷- در کدام گزینه، به وزن بیت «گذر از دست رقیبان نتوان کرد به کویت / مگر آن وقت که در سایه زنه‌ار تو باشم»، اشاره شده است؟

- (۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
- (۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
- (۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
- (۴) مستفععلن مستفععلن مستفععلن مستفععلن

۲۸- کدام گزینه با بیت «تیزی تیغش ببرد گرمی آتش بین / تیغ چه جنس از عَرَض نفس چه جوهر شکست» هم‌وزن است؟

- (۱) باز چه شد تو را دلا باز چه مکر اندری؟
- (۲) عرصه دل بی‌کران گم شده در وی جهان
- (۳) تیغ به دست آمدی و مست شرابی
- (۴) ای تن و جان بنده او بند شکرخنده او

۲۹- وزن کدام بیت «همسان دو لختی» نیست؟

- (۱) طرف کرم ز کس نیست این دل پر امید من
- (۲) مس هستی‌ات چو موسی نه ز کیمیاش زر شد
- (۳) آن گل که هر دم در دست بادی است
- (۴) منم ای برق! رام تو برای صید و دام تو

۳۰- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) هر شب و هر سحر تو را من به دعا بخواستم
- (۲) سودای تو در جوی جان چون آب حیوان می‌رود
- (۳) ساقی به سوی جام رو ای پاسبان بر بام رو
- (۴) ای طایران قدس را عشقت فزوده بال‌ها

۳۱- وزن چند بیت در برابر آن نادرست نوشته شده است؟

- (الف) ز محبت نخواهم که نظر کنم به رویت
- (ب) یار در آمد به کوی، شور برآمد ز شهر
- (ج) کشتی آورد و نشستیم در او هر دو به هم
- (د) از روی شما صبر نه صبر است که زهر است

- (۱) دو
- (۲) سه
- (۳) چهار
- (۴) یک

۳۲- همه گزینیه‌ها با بیت «یزدان دان، نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد/ که خطی کز خرد خیزد، تو آن را از بنان بینی» متناسب‌اند، به جز

- (۱) فاعل مختار در عالم یکی است
- (۲) آن تو افکندی چو بر دست تو بود
- (۳) گر بپرانیم تیر آن نه ز ماست
- (۴) با زمین‌گیری، کمان آسمان نتوان کشید

۳۳- مفهوم کلی بیت زیر، در همه ابیات تکرار شده است: به جز

- (الف) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد
- (۱) ای تو را خاری به پا نشکسته، کی دانی که چیست؟
- (۲) داند آن کز گلرخان خورده‌ست خاری بر جگر
- (۳) حال ما در فرقت جانان و ابرام رقیب
- (۴) خام بی‌دردی چه داند اشک گرم و آه سرد؟

- (ب) با پختگان گو این سخن، سوزش نباشد خام را
- (۱) جان شیرانی که شمشیر بلا بر سر خورند
- (۲) کز چه بلبیل در گلستان ناله‌های زار کرد
- (۳) جمله می‌داند خدای حال گردان، غم مخور
- (۴) دردمند پخته‌ای باید شناسد درد ما

۳۴- همه گزینه‌ها با بیت زیر «قرابت مفهومی» دارند؛ به جز

- ای دفتر حسن تو را فهرست خط و خال‌ها
(۱) با همه کثرت شماری غیر وحدت، باطل است
(۲) به این کثرت نمایی غافل از وحدت مشو «بیدل»
(۳) آشنای وحدت از تشویش کثرت، ایمن است
(۴) مقیم وحدتم هر چند در کثرت، وطن دارم
- تفصیل‌ها پنهان شده در پرده اجمال‌ها
یک‌یک آمد بر زبان از صد هزار اعداد ما
خیال آیین‌ها در پیش دارد شخص تنها را
دردسر کم‌تر، مفضل را اگر مجمل کنید
به دریا هم‌چو گوهر، خلوتی در انجمن دارم
- کدام گزینه با بیت «بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت آن‌گه که باشم خفته در خاک»، قرابت مفهومی کم‌تری دارد؟
(۱) مگر اجل برهاند مرا ز عشق، از نه
(۲) آتش عشق تو از سینه من ننشیند
(۳) آن‌ها که تن به مهر سپارند و دل به عشق
(۴) وصال دولت بیدار ترسمت ندهند
- مگر آن زندگی نتوانم رها شدن ز شما
مگر آن روز که در خاک، نشانی بدنم
زین‌ها مگر به مرگ بود باززستان
که خفته‌ای تو در آغوش بخت خواب‌زده

DriQ.com

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۴۳ - ۳۶):

۳۶- «و ما تفعلوا من خير يعلمه الله»:

- (۱) «و آن چه را که از خیر انجام دهید، خدا آن را می‌داند»
(۲) «و هر آن چه را که از خوبی انجام می‌دهید، خداوند نسبت به آن آگاه است»
(۳) «و اگر چیزی از خیر انجام دهید، پروردگار آن را می‌داند»
(۴) «و چیزی را که از خوبی انجام دادید، الله آن را دانسته است»
- ۳۷- «أوفوا بعهد تعدون فَإِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولاً»:

- (۱) «به وعده متعهدانه خویش وفا نمایید، پس همانا که این وعده مورد پرسش خواهد بود!»
(۲) «به پیمانی که وعده می‌دهید وفا کنید، چه این پیمان مورد پرسش است»
(۳) «به عهدی که می‌بستند وفا کردند، زیرا که این عهد مورد پرسش بود»
(۴) «به وعده‌ای که می‌دهید وفا کنید، چرا که وعده‌ای است که مورد پرسش می‌باشد»
- ۳۸- «الملعب الَّذِي كَانَ مَكَانَ انْعِقَادِ مَبَارَاةِ هَامَّةَ كَادَ أَنْ يَمْتَلِئَ بِالْمُتَفَرِّجِينَ»:

- (۱) ورزشگاه که مکان برگزاری یک مسابقه مهم است، چیزی نمانده که از تماشاگران پر شود!
(۲) ورزشگاهی که جای برگزار شدن مسابقه مهم شده است، به زودی به وسیله تماشاچیان پر می‌شود!
(۳) ورزشگاه که محل برگزاری مسابقه‌ای بسیار مهم بود، دارد به وسیله تماشاگران مملو می‌شود!
(۴) ورزشگاهی که محل برگزار شدن مسابقه مهمی بود، نزدیک بود که از تماشاچیان پر شود!
- ۳۹- «يَا قَوْمِ، إِنَّ لِهَذَا الرَّجُلِ خَصَالًا تُعْجِنِي وَ لَمْ أَشَاهِدْ أَحَدًا أَجْوَدَ وَ لَا أَكْرَمَ مِنْهُ!»: ای قوم من:

- (۱) خصوصیت‌های این مرد، مرا متعجب می‌سازد و کسی را بخشنده‌تر و اصیل‌تر از او نمی‌بینم!
(۲) این مرد ویژگی‌هایی دارد که از آن‌ها خوشم می‌آید و احدی را سخاوتمندتر و شریف‌تر از او ندیده‌ام!
(۳) برای این مرد خصوصیتی است که مرا به وجد می‌آورد و کسی را بخشنده‌تر و شریف‌تر از وی ندیده‌ام!
(۴) ویژگی‌هایی در این مرد دیدم که مرا خوشم آمده است و هیچ احدی را سخاوتمندتر و بخشنده‌تر از او ندیدم!
- ۴۰- «كَمْ عَظَمَاءَ وَلَدُوا فَقَرَاءَ أَوْ مَعْوَقِينَ وَلَكِنَّهُمْ نَالُوا بِالْاجْتِهَادِ مَكَانَةَ رَفِيعَةٍ فِي مَجْتَمَعِهِمْ»:

- (۱) چه بسیار بزرگانی که فقیر یا معلول متولد شدند، اما با کوشش به جایگاهی بلند مرتبه در جامعه‌شان رسیدند!
(۲) چه بسا بزرگانی که در فقر یا معلولیت بودند، اما با تلاش بسیار به جایگاهی بلند در جامعه خود دست یافتند!
(۳) چه بسیار بزرگانی که فقیر و معلول به دنیا آمدند، اما با کوشش توانستند به جایگاهی والا در جامعه خود برسند!
(۴) چقدر زیادند دانشمندانی که فقیر و معلول متولد شدند، ولی با تلاش به والاترین جایگاه در جامعه خود رسیدند!

عَيْنُ الصَّحِيحِ: ۴۱-

- (۱) لا نَسْتَشِرُ الْكَذَّابَ لِأَنَّهُ كَالسَّرَابِ! با کذاب مشورت نمی‌کنیم که او به‌سان سراب است!
(۲) لا نَسْتَشِرُ الْكَذَّابَ لِأَنَّهُ كَسَّرَابِ! با کذاب مشورت نمی‌کنیم که او هم چون سراب است!
(۳) يجب أن لا نَسْتَشِرَ الْكَذَّابَ لِأَنَّهُ كَالسَّرَابِ! نایست با کذاب مشورت کنیم که او چون سرابی است!
(۴) لم نَسْتَشِرِ الْكَذَّابَ لِأَنَّهُ كَسَّرَابِ! با کذاب مشورت نمی‌کنیم که او به‌سان سرابی است!

۴۲- عین الخطأ:

- (۱) هذا الكتاب لم يَكُنْ يترجم إلى لغاتٍ أُخرى!؛ این کتاب به دیگر زبان‌ها ترجمه نمی‌شد!
 (۲) تكون بعض الأمور خارجة عن إرادة الإنسان!؛ برخی از کارها از اراده و خواست انسان خارج است!
 (۳) إنهم يصيرون ناجحين في مسيرهم نحو الأهداف!؛ آن‌ها در مسیرشان به سوی اهداف، به سوی موفقیت می‌روند!
 (۴) ليست الصفوف نظيفة فعلياً أن ننظفها بسرعة!؛ کلاس‌ها تمیز نیستند، پس بر ماست که سریعاً آن‌ها را تمیز کنیم!

۴۳- «هر کس پیش از سخن گفتن اندیشید، خطایش کم شد!»؛ عین الصحيح:

- (۱) من يفكر قبل كلامه يقلّ خطؤه! (۲) الذي فكر قبل أن يتكلم تقلّ أخطاؤه!
 (۳) من فكر قبل الكلام قلّ خطؤه! (۴) من تفكر قبل كلامه قلّت أخطاؤه!

■ ■ ■ اقرأ النصّ التالي بدقة ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النصّ (۴۷ - ۴۴):

هناك في كل مكان نعيش فيه جراثيم (ج جرثوم: ميكروبها) تُهدّد صحتنا و تُسبّب لنا الأمراض! و هذه الجراثيم تُعتَبَر أيضاً تهديداً لحياة بقية الكائنات الحيّة و تُعرّضها للخطر! و لهذه الكائنات طرقٌ لحماية نفسها! منها مثلاً النمل فإنّه يُفرز مادّة تُبطل تأثير تلك الجراثيم. و لا يكتفي النمل بهذا فهو يقوم بالصاق هذه الموادّ على جدران بيته!

و لنذكر الآن مثلاً آخر و هو العصافير. فالعصافير لا تُفرز الموادّ القاتلة مثلما النمل ولكن تستفيد منها. فهي تجعل النمل يمرّ خلال ريشها (ير: يَدْخُلُ النمل بين الريش فتلتصق (می چسبد) تلك الموادّ القاتلة للجراثيم بريش العصافير و هذه الأمور تدلّ على أنّ الله هو الذي ألهم الكائنات الطريقة التي تحمي بها عن نفسها!

۴۴- ماذا يفعل النمل لحماية نفسه من الجراثيم؟

- (۱) إنه يبتعد عن الجراثيم بطرق مختلفة! (۲) يدخل في ريش العصافير حتّى لا يراه الجرثوم!
 (۳) يقوم بإنتاج مادّة تقتل الجراثيم! (۴) عندما يشعر بالخطر يختفي في بيته الآمن!

۴۵- عین الخطأ:

- (۱) للكائنات الحيّة طرق تحمي بها عن نفسها! (۲) ليس مكان حولنا يخلو من الجراثيم!
 (۳) لن تضرّ الجراثيم إلّا ما ليست لديه قوّة للدفاع! (۴) للعصافير قدرة عجيبة في صنع موادّ تقتل الجراثيم!

۴۶- عین الصحيح عن النمل:

- (۱) يُعلّم الإنسان كيف يُواجه الجراثيم! (۲) يقوم بجمع موادّ تقتل الجراثيم!
 (۳) يُساعد الكائنات الأخرى في حياتها! (۴) تُنظّف بيئتنا (الطبيعة) عن الجراثيم القاتلة!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۷):

۴۷- «تُهدّد - يُفرز - العصافير - القاتلة»:

- (۱) تُهدّد: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - متعدّد / فعل و مفعوله «صحّة»
 (۲) يُفرز: للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال - متعدّد / معلوم / فعل و مفعوله «مادّة»
 (۳) العصافير: اسم - جمع تكسير (مفردة: العصفور) - معرّف بأل - معرب / خبر و مرفوع بالضمة
 (۴) القاتلة: مفرد مؤنث - اسم فاعل من فعل قاتل - معرّف بأل - معرب / صفة لـ «الموادّ»

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۵۵ - ۴۸):

۴۸- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) كثيرٌ من التّاجحين من الموعّفين! (۲) هذا الدّاء قد يُصيّرُ الطّفلَ أعمى و أبكم!
 (۳) أصبحت في العشرين من عمرها معروفة في العالم! (۴) من يتوكّل على الله فلا مُشكلة قادراً على هزيمته!

۴۹- عین الخطأ عما طُلب منك:

- (۱) هو أجودّ الناس و يرحم الأسير!؛ متضاده: أبخل - جمعه: الأسر
 (۲) أصيبت هليئ بجمي صيرتها عمية!؛ مترادفه: جعلت - مذكّره: أعمى
 (۳) أطلقت الشرطة السّجين فعدّ إلى عائلته!؛ مترادفه: فكّت - مترادفه: رجّع
 (۴) يا أخي، رأيتُ خصالاً حسنة في هذا الرجل!؛ جمعه: إخوة - مفردة: خصلة
 ۵۰- «العالم بلا عمل كالشجر بلا ثمر!»؛ عین ما يناسب العبارة في المفهوم:

- (۱) آن شاخ که سر برکشد و میوه نیارد / فرجام به جز سوختنش نیست سزوار
 (۲) از گفته ناکرده بیهوده چه حاصل / کردار نکو کن که نه سودیست ز گفتار
 (۳) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود
 (۴) علم چندان که بیشتر دانی / چون عمل در تو نیست نادانی

۵۱- عین ما فيه اسم فاعل و اسم مبالغة معاً:

- (۱) سید القوم خادمهم في السفر!
(۲) جاهد النفس الأثارة بالسوء!
(۳) كان الله قاضي الحاجات و عّلام الغيوب!
(۴) إثمهم من حقاظ القرآن و من المتواضعين!

۵۲- عین المضارع لن يتغير آخره حسب موقعه في الجملة:

- (۱) لا تسكن البومات إلا في أماكن خالية من السكان!
(۲) هؤلاء لا يعتمدون للتجّاح في الحياة إلا على أنفسهم!
(۳) هذان التلميذان يُساعدان أصدقاءهما في جميع الدروس!
(۴) يستعدّ الإيرانيون للاحتفال بالنوروز؛ أول أيام السنة الشمسية!

۵۳- عین الجملة ليست شرطية:

- (۱) ما اجتهدت أُمس حتّى تشاهدي ثمرته اليوم!
(۲) إن تحترمي الناس يحترموك طبعاً!
(۳) ما قرأت من الكتب فهو مفيد جداً!
(۴) من يتمّ عقله ينقض كلامه!

۵۴- عین ما فيه اسم معرفة:

- (۱) توجّد شلّالات رائعة في محافظات!
(۲) تلميذٌ حصل على جائزتين اثنتين في مسابقة!
(۳) محمودٌ ذهب مع أصدقاء إلى مكان جميل!
(۴) لكلّ اختراعٍ علميٍّ وجهان؛ وجه نافع و وجه مضرّ!

۵۵- عین ما ليست فيه الصفة:

- (۱) قرّنا أن نحضر في الجلسة في الساعة الحادية عشرة!
(۲) عدوّ واحد كثير و ألف صديق قليل!
(۳) رأيت الطائر على شجرة يغنيّ بجمال!
(۴) شاهدنا تلميذات في الصفّ يكتبن الواجبات!

DriQ.com

تاریخ

۵۶- همه موارد از انگیزه‌های اصلی نویسندگان تاریخ‌های محلی هستند؛ به جز و کدام کتاب از نوع تاریخ‌نگاری‌هایی است که بعدها با این

نوع تاریخ‌نگاری پیوستگی یافت؟

- (۱) بیان ویژگی‌های جغرافیایی - عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور
(۲) بررسی آداب و رسوم، فرهنگ و معیشت - تاریخ بیهقی
(۳) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی - المسالك و الممالك
(۴) بیان ویژگی‌های اقتصادی - تاریخ سیستان

۵۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره مسعودی به درستی بیان شده‌اند؟

(الف) برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار به مسافرت می‌رفت.

(ب) تجارب‌الامم اثر او و از آثار تاریخ‌نگاری تحلیلی است.

(ج) یکی از آثار او براساس روش موضوع‌محوری تألیف شده است.

(د) مروج‌الذهب و معادن‌الجوهر از آثار اوست.

- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۱

۵۸- کدام گزینه درباره ساکنان یثرب در دوران جاهلیت به درستی بیان شده است؟

- (۱) در منابع تاریخی و متون دینی به وجود حکومت یا سلطه اشراف و سران قبیله‌ها در یثرب اشاره شده است.
(۲) قبیله‌ها و طایفه‌های یهودی و عرب ساکن یثرب نیز از نظر سیاسی پراکنده و مستقل از یکدیگر بودند.
(۳) قبیله‌های عرب آن شهر، به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به آن شهر کوچیده بودند.
(۴) ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل سه گروه یهود، عرب و مسیحی بودند.

۵۹- کدام یک از وقایع زیر مربوط به سال ۱۲ بعثت است؟

- (۱) حضرت محمد (ص) شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد.
(۲) در نتیجه پیمانی که در این سال بسته شد، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد.
(۳) ۱۲ مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در منّا، با پیامبر (ص) بیعت کردند.
(۴) ۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا (ص) پیمان بستند.

۶۰- جامعه و حکومتی که پیامبر (ص) در مدینه بنیان نهاد، در فاصله کدام سال‌ها به دست پنج نفر از جانشینان ایشان با عنوان «خلیفه»

اداره شد؟

- (۱) ۲۳ تا ۴۱ (۲) ۱۳ تا ۲۳ (۳) ۱۱ تا ۴۱ (۴) ۱۱ تا ۲۳ ق

- ۶۱- نفوذ و قدرت امویان در دوره کدام خلیفه بسیار افزایش یافت و امویان پس از کدام جنگ به معاویه در شام پیوستند؟
(۱) دوم - صفین (۲) دوم - جمل (۳) سوم - جمل (۴) سوم - صفین
- ۶۲- کدام عبارت‌ها درباره فتوحات بنی‌امیه درست هستند؟
(الف) چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند و موفق به فتح آن شهر شدند.
(ب) معاویه به منظور فتح جزایر دریای مدیترانه، نیروی دریایی خود را توسعه داد.
(ج) در نبردی بزرگ از مسیحیان شکست خوردند و به اسپانیا عقب نشستند.
(د) علی‌رغم تلاش زیاد سرداران اموی، موفق به فتح اندلس نشدند.
(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د
- ۶۳- تشکیلات اداری (دیوانی) منظم و منسجم خلافت عباسیان، چه زمانی شکل گرفت و چه کسی در رأس تشکیلات دیوانی قرار گرفت؟
(۱) اواخر خلافت عباسیان - وزیر (۲) اواخر خلافت عباسیان - خلیفه
(۳) دوره نخست خلافت عباسیان - خلیفه (۴) دوره نخست خلافت عباسیان - وزیر
- ۶۴- منظور از نهضت ترجمه، جنبش اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی کدام تمدن‌ها به عالم اسلامی بود؟
(۱) روم، مصر، شام و اندلس (۲) اندلس، روم، یونان و شام
(۳) ایران، یونان، مصر و روم (۴) ایران، یونان، مصر و هند
- ۶۵- با روی کار آمدن خاندان بنی‌عباس و انتقال مرکز خلافت از به، شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی به نفع ایرانیان تغییر محسوسی یافت.
(۱) دمشق - بغداد (۲) بغداد - شام (۳) کوفه - بغداد (۴) بغداد - دمشق
- ۶۶- جنبش‌هایی که در عصر خلافت عباسیان صورت گرفت، در ایران چه نتیجه‌ای در پی داشت؟
(۱) به حکومت رسیدن خاندان بنی‌عباس توسط رهبران جنبش‌ها
(۲) سست شدن سلطه خلفای عباسی بر مناطق شرقی ایران، به ویژه خراسان
(۳) ایجاد زمینه برای همزیستی مسالمت‌آمیز اعراب و ایرانیان در کنار یکدیگر
(۴) به وجود آمدن عقاید دینی و فلسفی اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی
- ۶۷- عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به دوران کدام یک از حکومت‌های ایرانی است؟
(الف) عباسیان را غاصب خلافت می‌شمردند.
(ب) حاکم این سلسله خیال حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی را در سر می‌پروراند؛ اما پیش از اقدام به این کار، توسط غلامان شورشی خود کشته شد.
(ج) بیش از یک قرن، خلافت عباسی را تحت سلطه خود داشتند و عزل و نصب خلیفه به میل آنان انجام می‌گرفت.
(۱) علویان طبرستان - صفاریان - آل‌بویه (۲) طاهریان - صفاریان - علویان طبرستان
(۳) علویان طبرستان - زیاریان - آل‌بویه (۴) زیاریان - زیاریان - علویان طبرستان
- ۶۸- عبارت زیر درباره کدام اثر است؟
«ابن سینا در این کتاب برای نخستین بار، یک دوره فلسفه را به زبان فارسی تألیف کرد.»
(۱) شفا (۲) قانون (۳) فلسفه مشایی (۴) دانشنامه علایی
- ۶۹- تقریباً همزمان با کدام واقعه در ایران، حاکمان مغولی ماوراءالنهر نیز رو به ضعف نهادند؟
(۱) زوال ایلخانان (۲) ضعف تیموریان (۳) به قدرت رسیدن صفویان (۴) قدرت‌گیری جانشینان تیمور
- ۷۰- مهم‌ترین پیامد اجتماعی و مذهبی هجوم مغولان به ایران چه بود؟
(۱) کاهش چشمگیر فعالیت طریقت‌های صوفی (۲) گرایش طریقت‌های صوفیانه به تشیع
(۳) زوال تشیع و فعالیت سایر طریقت‌ها (۴) گسترش تصوف و تشیع

DriQ.com

جغرافیا

۷۱- کدام گزینه بر هر سه نظریه «فضای حیاتی»، «هارتلند» و «قدرت دریایی» منطبق است؟

- (۱) چگونگی قرار گرفتن یک مکان در سطح زمین تأثیر به‌سزایی در افزایش یا کاهش قدرت یک کشور دارد.
- (۲) دسترسی به آب‌های آزاد یا دسترسی نداشتن به دریا در قدرت و ضعف یک کشور تأثیرگذار است.
- (۳) کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است. کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند برای فعالیت خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند.
- (۴) قابلیت دفاعی در کشورهای جمع‌وجور یا فشرده که پایتخت در مرکز آن قرار گرفته، بیشتر است.

۷۲- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در نواحی نزدیک خط استوا»

(الف) دمای هوا هیچ زمانی کم‌تر از $+18^{\circ}\text{C}$ نیست.

(ب) به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، تعداد مولکول‌های هوا در واحد حجم بیشتر است.

(ج) میزان بارندگی سالانه بیشتر از 1500 میلی‌متر است.

(د) سرعت و شدت هوازدگی بیشتر است.

(ه) انرژی دریافتی 100 کالری در سانتی‌متر مربع است.

(و) تمامی مزارع تک‌محصولی در نزدیکی سواحل واقع شده‌اند.

۳ (۴)

۴ (۳)

۵ (۲)

۶ (۱)

۷۳- بیابان‌ها مناطق خشک هستند که؛ مانند بیابان

(۱) همان - عموماً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی قرار گرفته‌اند - تکه‌ماکان

(۲) همان - بیشترین جذب و تابش انرژی خورشید را دریافت می‌کنند - لوت

(۳) بخش‌هایی از - بارندگی سالانه آن‌ها کم‌تر از 50 میلی‌متر است - آتاکاما

(۴) بخش‌هایی از - به علت دوری از منابع رطوبتی، با خشکی هوا مواجه‌اند - پاتاگونی

۷۴- کدام گروه از اشکال فرسایشی با عبارت زیر مرتبط است؟

«نواحی ساحلی به طور دائم در معرض هجوم و سایش امواج دریا قرار دارند.»

(۲) طاق‌های دریایی و جزایر مرجانی

(۱) ستون‌های سنگی و آب‌سنگ‌ها

(۴) جزایر مرجانی و دماغه‌های ماسه‌ای

(۳) غارها و طاق‌های دریایی

۷۵- چه تعداد از عبارت‌های زیر از تصویر مقابل برداشت می‌شود؟

(الف) تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است.

(ب) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(ج) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(د) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

(ه) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۴ (۱)

۳ (۲)

۲ (۳)

۱ (۴)

۷۶- در کدام عبارت‌ها رابطه میان عوامل جغرافیایی از نوع «معکوس» است؟

(ب) زاویه تابش خورشید و فشار هوا

(الف) عرض جغرافیایی و دمای هوا

(د) میزان ارتفاع و پراکندگی پوشش گیاهی

(ج) سرعت رشد گیاهان و میزان تولید ماده آلی

۴ (ب - د)

۳ (الف - د)

۲ (ب - ج)

۱ (الف - ب)

۷۷- منظور از داشتن استقلال و بی‌نیاز بودن از نظارت دولت‌های خارجی است که

(۱) حکومت - وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت را بر عهده دارد.

(۲) حکومت - از نظر مدیریت فضای جغرافیایی کشور، انواع مختلفی دارد.

(۳) حاکمیت - نشان‌دهنده اقتدار سیاسی یک کشور است.

(۴) حاکمیت - از روابط بین‌المللی و رفتار سایر کشورها تأثیر می‌پذیرد.

۷۸- بارندگی در محل برخورد صورت می‌گیرد.

- (۱) جبهه‌ای - جبهه‌های هوا
(۲) همرفتی - توده‌های هوا
(۳) سیکلونی - توده‌های هوا
(۴) کوهستانی - جبهه‌های هوا

۷۹- کدام یک از اشکال فرسایشی حاصل «فرسایش بادی - آبی» است و کدام عبارت درباره آن نادرست است؟

- (۱) کلوت - در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شود.
(۲) یاردانگ - دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.
(۳) تلماسه - حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان هستند.
(۴) برخان - به شکل شیارهای موازی و U شکل دیده می‌شوند.

۸۰- منظور از «زهکشی اراضی ساحلی» چیست؟

- (۱) پاک‌سازی سواحل از انواع آلودگی‌ها
(۲) خارج کردن آب از سواحل
(۳) حفاظت از سواحل در برابر بالا آمدن آب
(۴) تثبیت تپه‌های ماسه‌ای

۸۱- نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی، به دو گروه کشورهای و کشورهای تقسیم می‌شوند؛ به ترتیب مانند

- (۱) صادرکننده مواد اولیه و خام - واردکننده انواع کالاهای کارخانه‌ای - چین و ژاپن
(۲) واردکننده انواع کالاهای صنعتی - صادرکننده منابع انرژی و معدنی - آمریکا و کره جنوبی
(۳) صادرکننده انواع کالاهای صنعتی - صادرکننده مواد اولیه و خام - استرالیا و پرو
(۴) واردکننده انواع کالاهای کارخانه‌ای - واردکننده منابع انرژی و معدنی - مراکش و افغانستان

۸۲- با توجه به رابطه «علت - معلول» کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) ارزش سیاسی و اقتصادی منطقه خلیج فارس - رقابت و کشمکش میان کشورهای سلطه‌گر برای نفوذ و دستیابی به منطقه
(۲) وقوع انقلاب صنعتی - گسترش استعمارگری اروپایی‌ها در جهان
(۳) تمرکز قدرت سیاسی و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی - تبدیل کلان‌شهرها به پایتخت
(۴) سیاست‌های اقتصادی حکومت و نحوه توزیع درآمدها - پیدایش چشم‌اندازها و فضاهای جغرافیایی متفاوت از نظر میزان امکانات و تجهیزات

۸۳- کدام گزینه درباره صنایع نو نادرست است؟

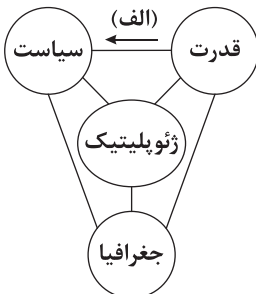
- (۱) با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند.
(۲) عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان قرار دارند.
(۳) پیشرفت آن‌ها بر مبنای نوآوری و صادرات است.
(۴) ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا هستند.

۸۴- کدام گزینه مرتبط با مورد «الف» در طرح‌واره زیر است؟

- (۱) کیفیت فضای سرزمین و نوع ناهمواری‌ها در قدرت ملی یک کشور مؤثر است.
(۲) یکی از دلایل جنگ تحمیلی عراق علیه ایران را می‌توان محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس دانست.
(۳) دولت‌های غربی معتقدند که تسلط بر منطقه کریمه، فرمانروایی بر دریای سیاه و منطقه اوراسیاست و به همین دلیل، به پیوستن کریمه به روسیه اعتراض دارند.
(۴) روابط بین‌المللی و رفتار کشورها با یکدیگر از میزان قدرت آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

۸۵- برخی از نواحی سیاسی مانند بندر هنگ‌کنگ در چین که به آن‌ها می‌گویند.

- (۱) نظام مدیریت مخصوص به خود دارند - نواحی سیاسی منطقه‌ای
(۲) به دلیل شرایط قومی و مذهبی، از استقلال محدودی برخوردارند - نواحی خودمختار
(۳) در امور سیاست خارجی و دفاع، مستقل از حکومت مرکزی هستند - نواحی سیاسی ویژه
(۴) از نظر اجرای قوانین مالیاتی و گمرکی در امور سرمایه‌گذاری مستثنی هستند - مناطق آزاد تجاری

۸۶- به ترتیب مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» در جدول زیر کدام‌اند؟

ویژگی مطلوب حقیقت	(ج)
(ب)	جهان تکوینی
(الف)	فرهنگی با تداوم تاریخی بالا و گستره محدود
محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها	(د)

- (۱) اینکاها - جهان مستقل از خواست و اراده انسان - معیار و میزانی برای سنجش ارزش‌های مختلف - جهان ذهنی
- (۲) ژاپن - جهان پدیدآمده از اندیشه و عمل انسان - جلوگیری از پایمال شدن حقوق انسان‌ها - جهان ذهنی
- (۳) اینکاها - جهان پدیدآمده از اندیشه و عمل انسان - جلوگیری از پایمال شدن حقوق انسان‌ها - جهان فرهنگی
- (۴) ژاپن - جهان مستقل از خواست و اراده انسان - معیار و میزانی برای سنجش ارزش‌های مختلف - جهان فرهنگی

۸۷- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- در گونه‌شناسی جوامع فارابی، هدف کدام جامعه، خوار و مقهور کردن دیگران است؟
- کدام نوع استبداد، به دلیل نداشتن پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام، از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلامی خودداری می‌کرد؟
- استعمار اروپایی در کدام دوره تاریخی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد؟
- در کدام دوره، فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد؟

- (۱) جامعه تغلب - استبداد ایلی و قومی - سده‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی - دوران خلافت
- (۲) جامعه فاسقه - استبداد استعماری - سده‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی - عصر بیداری اسلامی
- (۳) جامعه تغلب - استبداد ایلی و قومی - قرون هفدهم و هجدهم میلادی - دوران خلافت
- (۴) جامعه فاسقه - استبداد استعماری - قرون هفدهم و هجدهم میلادی - عصر بیداری اسلامی

۸۸- به ترتیب بیان کنید روشنگری در کدام سده‌ها، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت، چه زمانی روشنگری، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد و چه زمانی (یا چگونه) فرهنگ غرب، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است؟

- (۱) قرون هفدهم و هجدهم میلادی - وقتی به شناخت حسی و تجربی محدود شود - با افول حس‌گرایی
- (۲) سده‌های نوزدهم و بیستم میلادی - وقتی شناخت عقلی، با رویکرد دنیوی همراه شود - با افول عقل‌گرایی
- (۳) قرون نوزدهم و بیستم میلادی - وقتی به شناخت حسی و تجربی محدود شود - از پایان قرن بیستم
- (۴) سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی - وقتی شناخت عقلی، با رویکرد دنیوی همراه می‌شود - از قرون هفدهم و هجدهم میلادی

۸۹- رنسانس، کدام دوره زمانی را شامل می‌شود و به ترتیب هر یک از عبارت‌ها یا گزاره‌های «آن‌ها به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند»، «در این فرهنگ، خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شد»، «رویکرد دنیوی به عالم در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد» و «اهمیت دادن هنرمندان این دوره به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان» بیانگر کدام مراحل تاریخ فرهنگ غرب می‌باشد؟

- (۱) قرون چهاردهم تا شانزدهم میلادی - فرهنگ یونان و روم باستان - قرون وسطی - قرون وسطی
- (۲) قرون هفدهم تا نوزدهم میلادی - فرهنگ یونان و روم باستان - قرون وسطی - دوران رنسانس
- (۳) قرون هفدهم تا نوزدهم میلادی - فرهنگ یونان و روم باستان - قرون وسطی - دوران رنسانس - قرون وسطی
- (۴) قرون چهاردهم تا شانزدهم میلادی - فرهنگ یونان و روم باستان - دوران رنسانس - دوران رنسانس

۹۰- هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب به کدام گزینه ارتباط دارد؟

- در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.
- آن‌ها در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند.
- ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگ خود، یاری می‌رساند.
- برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی می‌شناختند.

- (۱) اقتصاد جوامع غیرغربی - سازمان‌های فراماسونری - نظم نوین جهانی - حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ
- (۲) اقتصاد سرمایه‌محور - دولت‌های سکولار غربی - صنعت ارتباطات - دولت، ملت‌های جدید
- (۳) اقتصاد جوامع غیرغربی - دولت‌های سکولار غربی - نظم نوین جهانی - دولت، ملت‌های جدید
- (۴) اقتصاد سرمایه‌محور - سازمان‌های فراماسونری - صنعت ارتباطات - حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ

۹۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با «اقتصاد قرون وسطی» نادرست اما در ارتباط «لیبرالیسم اولیه» درست می‌باشد؟ (به ترتیب)

- (۱) کشاورزان، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین، آزاد شده بودند - با انتقاد از جوامع سوسیالیستی، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.
- (۲) کشاورزان، وابسته به زمین بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند - لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را می‌گویند که بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت.
- (۳) کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آن‌ها اجازه داد که درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند - با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد.
- (۴) اقتصاد قرون وسطی، بر اساس روابط اجتماعی ارباب رعیتی بود - در لیبرالیسم اولیه به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

۹۲- به ترتیب هر یک از عبارت‌ها یا گزاره‌های زیر، به کدام چالش یا آسیب مربوط می‌باشد؟

- اغلب دوره‌ای و مقطعی است که در آن، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد.
- در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، بار دیگر فعال خواهند شد.
- مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم
- ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر سرایت کرد.
- چالشی همیشگی، با هویت اقتصادی

- (۱) بحران اقتصادی - تقابل شمال و جنوب - بحران زیست‌محیطی - بحران زیست‌محیطی - چالش فقر و غنا
 - (۲) چالش فقر و غنا - تقابل شمال و جنوب - بحران اقتصادی - تقابل شمال و جنوب - بحران اقتصادی
 - (۳) چالش فقر و غنا - چالش بلوک شرق و غرب - تقابل شمال و جنوب - بحران زیست‌محیطی - بحران اقتصادی
 - (۴) بحران اقتصادی - چالش بلوک شرق و غرب - چالش فقر و غنا - تقابل شمال و جنوب - چالش فقر و غنا
- ۹۳- در کدام دوره یا فرهنگ، عقل و تجربه معتبرترین راه شناخت بود، در کدام مقطع تاریخی، علم مدرن زیر سؤال رفت، در سال‌های پایانی قرن بیستم، کدام دیدگاه به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت و بعضی متفکران از این بازگشت، با چه عنوانی یاد کردند؟ (به ترتیب)

- (۱) غرب جدید - نیمه دوم قرن بیستم - نگاه دنیوی و سکولار - پسامدرن
 - (۲) دوران رنسانس - نیمه دوم قرن بیستم - نگاه معنوی و دینی - پساکسکولاریسم
 - (۳) غرب جدید - نیمه اول قرن بیستم - نگاه دنیوی و سکولار - افول سکولاریسم
 - (۴) دوران رنسانس - نیمه اول قرن بیستم - نگاه معنوی و دینی - افول حس‌گرایی
- ۹۴- منورالفکران غربی‌گرا که در قدم‌های نخست، از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند و قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در داشت که حکومت این منورالفکران در کشورهای اسلامی را به دنبال داشت و بیداری را در می‌دانستند.

- (۱) دولت‌های کشورهای اسلامی - قدرت جهانی استعمار - استبداد قومی و ایلی - تقلید از رفتار فرنگیان
 - (۲) کشورهای غربی - اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها - استبداد استعماری - بازگشت به اسلام
 - (۳) دولت‌های کشورهای اسلامی - اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها - استبداد قومی و ایلی - بازگشت به اسلام
 - (۴) کشورهای غربی - قدرت جهانی استعمار - استبداد استعماری - تقلید از رفتار فرنگیان
- ۹۵- تعداد عبارت‌های صحیح را مشخص کنید و کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) انقلاب اسلامی، بازگشت مردم به حرکت ناتمامی بود که در مشروطه آغاز کرده بودند.
 - (ب) دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر با امضای قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت.
 - (ج) بیداری اسلامی در جهان امروز، از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام، منتقل شده است.
 - (د) انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش، همگی با جنبش‌های چریکی گروه‌های مختلف شکل گرفته بودند.
- ه) در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غربی‌گرا به وجود آمد.

(۱) ص - ص - ص - غ - غ	(۲) ص - غ - غ - ص - غ
(۳) ص - غ - غ - ص - غ	(۴) غ - غ - ص - ص - غ

۹۶- کدام گزینه درباره تفکر فلسفی درست است؟

- (۱) دستیابی به آن، مستلزم زیر پا گذاشتن امور روزمره و سطحی است.
- (۲) تفکر فلسفی و تفکر غیرفلسفی، هیچگونه شباهتی با یکدیگر ندارند.
- (۳) فقط مخصوص فیلسوفانی است که به امور بنیادین و خاص می‌اندیشند.
- (۴) تأمل در باورهای بنیادین زندگی، فقط مخصوص تفکر فلسفی است.

۹۷- هدف اصلی بخش ریشه‌ای فلسفه، بررسی است و همواره معرفت بر وجود امکان شناخت آن مطرح می‌شود.

- (۱) مطلق وجود - پس از (۲) مطلق وجود - پیش از (۳) وجود مطلق - پس از (۴) وجود مطلق - پیش از

۹۸- کدام گزینه درباره اشخاص آزاداندیش درست نیست؟

- (۱) لزوماً عقاید زندگی خود را در چارچوب عقل و منطق قرار داده‌اند.
- (۲) لزوماً پس از آگاهی به نادرستی عقاید خود، آن‌ها را کنار می‌گذارند.
- (۳) از آن‌جا که در اندیشه خود استقلال دارند، لزوماً عقاید نادرستی ندارند.
- (۴) لزوماً بدون تقلید از افراد دیگر، بنیان‌های فکری خود را ساخته‌اند.

۹۹- کدام عبارت بیان‌کننده اندیشه‌های فیلسوفی است که به شعر زیر اعتقاد دارد؟

«هر یکی قولی است ضد هم‌دگر / چون یکی باشد، یکی زهر و شکر
تا ز زهر و از شکر درنگدزی / کی تو از گلزار وحدت بوبری»

- (۱) تغییر و تحول دائمی جهان، راهی برای عبور از امور واقعاً متضاد است.
- (۲) تمامی علوم به واسطه پایدار نبودن امور متضاد، بی‌اعتبار هستند.
- (۳) اجتماع دو امری که ظاهراً در تضاد هستند، در حقیقت ممکن است.
- (۴) تنها با تفکر عقلانی می‌توان به واقعیت‌های جهان هستی دست یافت.

۱۰۰- کدام عبارت درباره سقراط درست است؟

- (۱) هدف اصلی سقراط از گشت و گذار در شهر، هم‌نشینی با تهیدستان و توانگران بود.
- (۲) رسالت اصلی سقراط این بود که مردم را متقاعد کند که باید به فضیلت توجه کنند.
- (۳) مأموریت اصلی سقراط این بود که در جست‌وجوی دانش و آموزش آن تلاش کند.
- (۴) انگیزه اصلی سقراط این بود که نادانی افرادی که ادعای دانایی دارند را آشکار کند.

۱۰۱- این عبارت که «گاهی متوجه می‌شویم که افراد مختلف درباره موضوع واحد، نظرها و باورهای متفاوت دارند»، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های

شناخت می‌شود؟

- (۱) بدیهی بودن شناخت (۲) خطاپذیر بودن شناخت (۳) تدریجی بودن شناخت (۴) محدود بودن شناخت

۱۰۲- چرا خطا در ادراک حسی، موجب سلب اعتماد از آن نمی‌شود؟

- (۱) زیرا پیوند با ادراک عقلی، سبب از بین رفتن تمام خطاها می‌گردد.
- (۲) زیرا خطا در آن، کاملاً طبیعی است و نمی‌توان از آن جلوگیری کرد.
- (۳) زیرا نسبت به سایر ابزارها، خطاهای کم‌تری در آن رخ می‌دهد.
- (۴) زیرا زندگی انسان در جهان مادی، بر پایه ادراکات حسی است.

۱۰۳- بر اساس دیدگاه‌های معرفت‌شناسی افلاطون

- (۱) محدوده اعتبار شناخت حسی، جهان خلقت است.
- (۲) شهود قلبی، از ابزارهای معتبر شناخت نیست.
- (۳) شناخت عقلی، مطمئن‌تر از شناخت حسی است.
- (۴) شناخت حسی، فاقد اعتبار و ارزش کافی است.

۱۰۴- کدام گزینه در مقایسه دیدگاه‌های معرفت‌شناسی فیلسوفان مسلمان درست است؟

- (۱) ابن‌سینا مانند سهروردی، از وحی و شهود در فلسفه خود بهره برده است.
- (۲) جایگاه شهود در فلسفه سهروردی و فارابی، دارای ارزش یکسان است.
- (۳) سهروردی برخلاف ملاصدرا، شهود قلبی را بر استدلال برتری می‌داد.
- (۴) سهروردی برخلاف فارابی و ابن‌سینا، شهود قلبی را معتبر می‌داند.

۱۰۵- کدام گزینه درباره انسان‌شناسی فلسفی درست است؟

- (۱) انسان‌شناسی فلسفی، شناختن خود، به معنای آن‌چه که هر کس از خویش درمی‌یابد، است.
- (۲) انسان‌شناسی فلسفی، تفکر و اندیشه را به عنوان عالی‌ترین ویژگی انسان، بررسی می‌کند.
- (۳) انسان‌شناسی فلسفی، در بخش ریشه‌ای فلسفه، اساسی‌ترین موضوعات را بررسی می‌کند.
- (۴) انسان‌شناسی فلسفی، چستی انسان و جایگاه او در عالم هستی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

۱۰۶- کدام گزینه در بیان شباهت دیدگاه ماتریالیست‌ها و دکارت نادرست است؟

- (۱) ماتریالیست‌ها مانند دکارت در تعریف انسان، به نحوی از تعبیر ماشین پیچیده استفاده کرده‌اند.
- (۲) دکارت مانند ماتریالیست‌ها، جسم مادی و فیزیکی انسان را همان ماشین پیچیده می‌دانند.
- (۳) ماتریالیست‌ها مانند دکارت، حقیقت وجود انسان را مانند یک ماشین مکانیکی، مادی می‌دانند.
- (۴) دکارت مانند ماتریالیست‌ها، جسم مادی انسان را فاقد هرگونه عنصر معنوی و جاودانه می‌دانند.

۱۰۷- کدام گزینه از عقاید ابن‌سینا درباره روح انسان نیست؟

- (۱) این‌طور نیست که روح دیرتر از خلقت جسم مادی، به انسان ملحق شود.
- (۲) این‌طور نیست که روح انسان، مادی یا محصور در قوانین فیزیکی باشد.
- (۳) این‌طور نیست که روح انسان از ابتدا ارزش‌های اخلاقی را داشته باشد.
- (۴) این‌طور نیست که روح منشأ و مبدأ این‌جهانی و مادی داشته باشد.

۱۰۸- کدام گزینه درباره تفاوت اصلی دیدگاه انسان‌شناسی ملاصدرا با فیلسوفان مسلمان پیش از خود درست است؟

- (۱) ملاصدرا انسان را دارای دو ساحت مختلف نمی‌داند.
- (۲) ملاصدرا روح را چیزی ضمیمه‌شده به بدن نمی‌داند.
- (۳) ملاصدرا خلقت روح را زودتر از بدن می‌داند.
- (۴) ملاصدرا روح را مرکز امور غیرمادی انسان نمی‌داند.

۱۰۹- کدام یک از گزینه‌های زیر، به ترتیب به یک فعل اخلاقی و یک فعل طبیعی اشاره کرده است؟

- (۱) خرید از فروشگاه - کمک مالی به نیازمند
- (۲) شرکت در مناقصه - خرید از دست‌فروش
- (۳) تدریس فلسفه - تحلیل کردن آزمون گاج
- (۴) اهدای کتاب به کتابخانه - عضویت در کتابخانه

۱۱۰- در کدام گزینه، به ارتباط عبارت زیر با دیدگاه‌های کانت پیرامون قاعده اخلاقی اشاره شده است؟

- (۱) قواعد اخلاقی بر اساس منفعت جمعی ابداع می‌شوند.
- (۲) قواعد اخلاقی باید قابلیت عمومیت یافتن داشته باشند.
- (۳) قواعد اخلاقی ریشه در وجدان و فطرت انسان‌ها دارد.
- (۴) قواعد اخلاقی باید به دور از هرگونه منفعت شخصی باشند.

۱۱۱- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام هدف روان‌شناسی مربوط است؟

- روان‌شناسی به دنبال یافتن مهم‌ترین عوامل دخیل در اضطراب مراجعان خود است.
- درمانگر کودک در مرحله نخست، ویژگی‌های کودکان بیش‌فعال را بیان می‌کند.
- معلم می‌گوید اگر انگیزه لازم در دانش‌آموزان ایجاد نشود، در آینده با افت تحصیلی مواجه خواهند شد.

- (۱) توصیف - تبیین - پیش‌بینی
- (۲) تبیین - تبیین - کنترل
- (۳) تبیین - توصیف - پیش‌بینی
- (۴) توصیف - توصیف - کنترل

۱۱۲- به ترتیب هر یک از تعاریف زیر به کدام سطوح شناخت مربوط می‌شود؟

- به کمک آن یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.
- فرآیند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه را گویند.
- به معنای دریافت و فهم بیشتر است.
- جزء شناخت عالی محسوب می‌شود.
- (۱) توجه - تفکر - پردازش - تصمیم‌گیری
- (۲) ادراک - تفکر - احساس - حافظه
- (۳) توجه - ادراک - پردازش - حافظه
- (۴) ادراک - استدلال - احساس - حل مسئله

۱۱۳- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام جنبه رشد مربوط می‌شود؟

- علی نمی‌تواند بند کفش خود را به خوبی ببندد.
- توجه سمانه به اطراف خود دقیق است.
- مرتضی اصرار می‌کند که پدرش برایش کفش بخرد.
- رضا دوست دارد با محمد و علی بازی کند.
- (۱) شناختی - هیجانی - اخلاقی - اجتماعی
- (۲) جسمانی - شناختی - هیجانی - اجتماعی
- (۳) جسمانی - هیجانی - اخلاقی - شناختی
- (۴) شناختی - شناختی - هیجانی - شناختی

۱۱۴- کدام عبارت زیر در خصوص رشد شناختی صحیح است؟

- (۱) بهره‌گیری از احتمال‌های مختلف در پیش‌بینی یک موقعیت در کودکی نیز وجود دارد.
- (۲) توجه کودکان به هیچ عنوان گزینشی نیست.
- (۳) سرعت تفکر در کودکی نسبت به نوجوانی کم‌تر است.
- (۴) پردازش غالب نوجوانان، از نوع ادراکی است.

۱۱۵- اگر در موقعیتی از افراد خواسته شود با دیدن تصویر ببر، دکمه را فشار دهند، به ترتیب هر یک از موقعیت‌های زیر چه نام دارد؟

- فرد تصویر یوزپلنگ را می‌بیند و دکمه را فشار نمی‌دهد.
- فرد تصویر ببر را می‌بیند و دکمه را فشار می‌دهد.
- فرد تصویر شیر را می‌بیند و دکمه را فشار می‌دهد.

- (۱) ردّ درست - هشدار کاذب - از دست دادن محرک هدف
- (۲) از دست دادن محرک هدف - اصابت - ردّ درست
- (۳) ردّ درست - اصابت - هشدار کاذب
- (۴) از دست دادن محرک هدف - هشدار کاذب - ردّ درست

۱۱۶- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام حافظه مربوط می‌شود؟

- محاسبه دخل و خرج روزانه
- یادآوری ۸ لغت انگلیسی

- بیان کردن خاطره کودکی توسط پیرمرد ۷۰ ساله

- (۱) حسی - کوتاه‌مدت - کاری
- (۲) کاری - کوتاه‌مدت - بلندمدت
- (۳) حسی - بلندمدت - کاری
- (۴) کاری - بلندمدت - بلندمدت

۱۱۷- کدام عبارت زیر صحیح است؟

- (۱) ارزیابی راه‌حل، مرحله چهارم حل مسئله است.
- (۲) شناسایی مسئله به وسیله دیگران باید انجام گیرد.
- (۳) بهبود روش‌های قبلی حل مسئله یا اصلاح آن‌ها مربوط به مرحله چهارم حل مسئله است.
- (۴) انتخاب راه‌حل جایگزین باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.

۱۱۸- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام مانع تصمیم‌گیری مربوط می‌شود؟

- معلم باسابقه‌ای که فکر می‌کند نیازی به مطالعه و به‌روزرسانی دانش خود ندارد.
- مدیر رسانه‌ای که به دلیل اعتراضات بینندگان، بهترین مجری برنامه تلویزیونی خود را اخراج می‌کند.
- پرستاری که با وجود حرفه‌ای بودن، از تزریقات امتناع می‌کند و از آن می‌ترسد.

- (۱) سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات - اعتماد افراطی
- (۲) اعتماد افراطی - سوگیری تأیید - اعتماد افراطی
- (۳) سوگیری تأیید - سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود
- (۴) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات - کوچک شمردن خود

۱۱۹- فردی که می‌گوید: «من ورزش را دوست دارم ولی فعالیت بدنی انجام نمی‌دهم»، با کدام موقعیت زیر مواجه است؟

- (۱) درماندگی آموخته‌شده
- (۲) ناهماهنگی شناختی
- (۳) باور منفی
- (۴) ادراک کنترل کاذب

۱۲۰- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر بیانگر کدام علامت فشار روانی است؟

- فردی که برای امتحان دلشوره دارد.

- سارا تا سگ می‌بیند، استرس می‌گیرد و شروع به ترک موقعیت می‌کند.

- الهام سر جلسه امتحان، حافظه‌اش به درستی کار نمی‌کند.

- (۱) هیجانی - رفتاری - شناختی
- (۲) جسمانی - هیجانی - شناختی
- (۳) هیجانی - هیجانی - جسمانی
- (۴) جسمانی - رفتاری - جسمانی

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۲۲

جمعه ۱۴۰۲/۰۳/۲۶

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه‌درسرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۲۰	مدت پاسخگویی: ۱۲۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۲۰	۳۶	۵۵	۲۰ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۱۵	۵۶	۷۰	۱۵ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۸۶	۹۵	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۱۵	۹۶	۱۱۰	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	رئوف مهرخواه	مریم ولی عابدینی مینا مقدسی - مینا نظری
عربی	بهروز حیدریکی - روح اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی
تاریخ	زهرا فروغی	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
فلسفه	امیرمحمد نصیری	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی - ملیکا کاشانی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی
www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

ریاضیات

۱ ۶

ابتدا ضابطه f را به شکل استاندارد می‌نویسیم:

$$f(x) = (n+1)x^2 + mx - 4$$

این تابع در صورتی یک تابع ثابت است که هیچ جمله‌ای با متغیر x نداشته باشد، پس ضرایب x باید همگی صفر باشند و $f(x) = -4$ است:

$$n+1=0 \Rightarrow n=-1, m=0 \Rightarrow m+n=-1$$

از طرفی تابعی که به هر عدد حقیقی همان عدد را نسبت دهد، تابع همانی است. پس مقدار خواسته شده برابر است با:

$$\frac{g(-1)}{f(\sqrt[3]{2})} = \frac{-1}{-4} = \frac{1}{4} = 0.25$$

۷ ۳

با توجه به نمودار تابع، در گزینه (۲) دامنه ضوابط اشتباه نوشته شده‌اند، پس گزینه (۲) حذف می‌شود. از روی نمودار می‌توان متوجه شد که نقطه $(0, 0)$ بر روی منحنی واقع است. اما ضابطه درجه دوم در گزینه (۱) به ازای $x=0$ مقدار -2 می‌دهد. پس این گزینه نیز حذف می‌شود. نقاط $(0, 0)$ و $(-2, 1)$ روی یک خط هستند. شیب خط گذرنده از این نقاط برابر با $1 = \frac{1-0}{-1+2}$ می‌باشد، پس گزینه (۴) نیز حذف می‌شود. گزینه (۳) ضابطه تابع رسم شده را به درستی نشان می‌دهد.

۸ ۱

عبارت داخل قدرمطلق در بازه داده شده مثبت است:

$$1 \leq x < \frac{6}{5} \xrightarrow{+1} 2 \leq x+1 < \frac{11}{5} \Rightarrow |x+1| = x+1$$

ورودی تابع علامت در بازه داده شده منفی است:

$$1 \leq x < \frac{6}{5} \xrightarrow{\times(-1)} -\frac{6}{5} < -x \leq -1 \Rightarrow \text{sign}(-x) = -1$$

پس عبارت موردنظر برابر است با:

$$[2x-3+x+1]-1=[3x-2]-1=[3x]-2-1=[3x]-3$$

باید محدوده $3x$ را مشخص کنیم که بتوانیم مقدار $[3x]$ را به دست آوریم:

$$1 \leq x < \frac{6}{5} \xrightarrow{\times 3} 3 \leq 3x < \frac{18}{5} \Rightarrow [3x] = 3$$

در آخر داریم: $3-3=0$

۹ ۱

ورودی و خروجی تابع همانی با هم برابرند:

$$[x] + [-x] = x^2 + 2x - 15$$

$$[x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases} \quad \text{می‌دانیم:}$$

با توجه به این که $[x] + [-x]$ ورودی تابع است و دامنه تابع اعداد حسابی است پس مقدار $[x] + [-x] = 0$ قابل قبول است. یعنی:

$$x^2 + 2x - 15 = 0 \Rightarrow (x+5)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -5 \\ x = 3 \end{cases}$$

عدد $x = -5$ یک عدد حسابی نیست پس قابل قبول نمی‌باشد و فقط مقدار $x = 3$ قابل قبول است. پس گزینه (۱) درست است.

۱۰ ۲

ابتدا دامنه مشترک دو تابع f و g را در نظر می‌گیریم: $\{2, 5\}$
چون مخارج تابع خواسته شده (f) به ازای 5 ، صفر می‌شود، پس دامنه تابع y فقط عضو 2 را دارد.

$$y(2) = \frac{g(2)}{2f(2)} = \frac{-3}{2(-1)} = \frac{3}{2} \Rightarrow y = \left\{ \left(2, \frac{3}{2} \right) \right\}$$

۱ ۴

جدول ارزشی گزاره $3^3 = 8$ ردیف دارد. یعنی این جدول در کل $3 \times 8 = 24$ خانه دارد که در نصف آن‌ها یعنی در 12 خانه حرف «T» یا «د» نوشته شده است.

تذکر: می‌توان نتیجه گرفت در جدول ارزشی n گزاره، تعداد خانه‌هایی که ارزش آن‌ها درست یا نادرست است برابر است با: $n \times 2^{n-1}$.

۲ ۲

با توجه به این که ارزش گزاره p درست و $q \Rightarrow p$ نادرست است، نتیجه می‌گیریم ارزش گزاره q نادرست است. ارزش گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$(1) \quad (r \vee p) \Rightarrow (r \vee T) \equiv (r \vee p) \Rightarrow T \equiv T$$

$$(2) \quad (\sim p \wedge q) \vee (\sim p \wedge r) \equiv \sim p \wedge (q \vee r) \equiv F \wedge (q \vee r) \equiv F$$

$$(3) \quad p \Leftrightarrow ((T \wedge F) \Rightarrow (r \vee p)) \equiv p \Leftrightarrow (F \Rightarrow (r \vee p)) \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

$$(4) \quad \sim (r \vee T) \vee (r \vee T) \equiv \sim T \vee T \equiv F \vee T \equiv T$$

۳ ۳

روش اول: جدول ارزشی را برای تمام گزینه‌ها رسم می‌کنیم:

p	q	$p \Leftrightarrow \sim q$	$p \vee (\sim p \Rightarrow q)$	$(p \Leftrightarrow q) \vee \sim p$	$p \wedge (q \vee p)$
T	T	F	T	T	T
T	F	T	T	F	T
F	T	T	T	T	F
F	F	F	F	T	F

ارزش گزاره گزینه (۳) دقیقاً با ستون S یکسان است پس گزینه (۳) درست است.

روش دوم: با جای‌گذاری ارزش p, q از هر سطر جدول، در گزینه‌ها می‌توان گزاره هم‌ارز S را پیدا کرد:

سطر دوم: $p \equiv T, q \equiv F$

$$(1) \quad T \Leftrightarrow T \equiv T \quad \text{پس این گزینه نمی‌تواند درست باشد.}$$

$$(2) \quad T \vee (F \Rightarrow F) \equiv T \vee T \equiv T$$

$$(3) \quad (T \Leftrightarrow F) \vee F \equiv F \vee F \equiv F$$

$$(4) \quad T \wedge (F \vee T) \equiv T \wedge T \equiv T \quad \text{پس این گزینه نمی‌تواند درست باشد.}$$

۴ ۲

می‌توانیم جای مقدمات داده شده را عوض کنیم:

اگر رضا و علی هم‌کلاسی باشند، آنگاه رضا عضو تیم بسکتبال است: $p \Rightarrow q$
رضا عضو تیم بسکتبال نیست: $\sim q$

با توجه به مقدمات استدلال فوق، استدلال قیاس استثنایی در حالت رفع تالی است، پس نتیجه باید نقیض مقدم باشد: رضا و علی هم‌کلاسی نیستند.

$$p \Rightarrow q$$

$$\frac{\sim q}{\therefore \sim p}$$

۵ ۲

در مثلث قائم‌الزاویه رابطه فیثاغورس برقرار است:

$$a^2 + b^2 = c^2$$

تغییرات گفته شده را در این رابطه اعمال می‌کنیم:

$$a^2 + \left(\frac{3}{4}b\right)^2 = \left(\frac{5}{4}b\right)^2 \Rightarrow a^2 + \frac{9}{16}b^2 = \frac{25}{16}b^2 \Rightarrow a^2 = \frac{25}{16}b^2 - \frac{9}{16}b^2$$

$$\Rightarrow a^2 = \frac{16}{16}b^2 \Rightarrow a^2 = b^2 \Rightarrow a = b$$

۱۵ ۲ با توجه به خواسته مسئله، باید مقدار تولید را در هفته هشتم

برون‌یابی کنیم. ابتدا نقطه میانگین را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{میانگین } x = \frac{1+2+3+4+5}{5} = 3$$

$$\text{میانگین } y = \frac{22/5 + 23/5 + 23 + 26 + 27/5}{5} = 24/5$$

پس نقطه میانگین $(3, 24/5)$ است. نزدیک‌ترین نقطه به خواسته

مسئله $(5, 27/5)$ است. با این دو نقطه یک معادله خط می‌نویسیم و $x = 8$ را در آن جایگذاری می‌کنیم:

$$m = \frac{27/5 - 24/5}{5 - 3} = \frac{3}{2} = 1/5$$

$$y - 24/5 = 1/5(x - 3) \xrightarrow{x=8} y = 1/5(8 - 3) + 24/5 = 32$$

پس درآمد برابر است با:

$$32 \times 400,000 = 12,800,000 \text{ تومان}$$

۱۱ ۴ گزینه (۴) به درستی عبارات موردنظر را تکمیل می‌کند.

خط فقر حداقل درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. شاخص بهای کالا و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ندارد پس با ۲ برابر شدن قیمت‌ها تغییری نمی‌کند.

۱۲ ۲ داده ۵۵ داده دورافتاده محسوب می‌شود. پس خط فقر به

روش نصف میانه مناسب‌تر خواهد بود. داده‌ها را به ترتیب می‌نویسیم:

۵۵, ۱۳, ۹, ۸, ۶/۵, ۶, ۵/۷, ۵/۵, ۵, ۴

$$\text{میانه برابر است با: } \frac{6 + 6/5}{2} = 6/25$$

$$\text{پس خط فقر برابر با } \frac{6/25}{2} = 3/125 \text{ است.}$$

۱۳ ۳ ابتدا قیمت جدید برنج را محاسبه می‌کنیم. ۲۵ درصد افزایش یعنی:

$$40,000 + 40,000 \times \frac{25}{100} = 40,000 + 10,000 = 50,000$$

طبق فرمول شاخص بها، قیمت جدید نان (X) را محاسبه می‌کنیم:

$$150 = \frac{X \times 200 + 50,000 \times 30}{1000 \times 200 + 40,000 \times 30} \times 100$$

$$\Rightarrow 150 = \frac{200X + 1,500,000}{1,400,000} \times 100$$

$$\Rightarrow 150 \times 14,000 = 200X + 1,500,000$$

$$\Rightarrow 2,100,000 - 1,500,000 = 200X \Rightarrow X = 3000$$

قیمت سال پایه ۱۰۰۰ تومان و قیمت جدید نان ۳۰۰۰ تومان است:

$$\frac{3000 - 1000}{1000} \times 100 = 200$$

پس قیمت نان نسبت به سال پایه ۲۰۰ درصد افزایش داشته است.

۱۴ ۲ روش اول: جمعیت کل کشور ۲۵ میلیون نفر است و ۲۰ درصد

آن غیرفعال است، یعنی جمعیت فعال ۸۰ درصد جمعیت کل می‌باشد:

$$\frac{80}{100} \times 25,000,000 = 20,000,000$$

نرخ بیکاری اکنون ۱۴ درصد است، پس می‌توان جمعیت افراد بیکار را محاسبه کرد:

$$\frac{14}{100} = \frac{\text{جمعیت افراد بیکار}}{20,000,000}$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت افراد بیکار} = \frac{14 \times 20,000,000}{100} = 2,800,000$$

از جمعیت افراد بیکار ۱,۲۰۰,۰۰۰ نفر کم خواهد شد، پس جمعیت جدید افراد

بیکار ۱,۶۰۰,۰۰۰ نفر است. نرخ بیکاری جدید را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری جدید} = \frac{1,600,000}{20,000,000} \times 100 = 8 \text{ درصد}$$

روش دوم:

می‌توان با استفاده از رابطه زیر نرخ بیکاری جدید را محاسبه کرد:

$$\text{جمعیت فعال} \times (\text{نرخ بیکاری} - 2) = (\text{تعداد بیکار} - 2) \times (\text{تعداد بیکار} + 1)$$

$$1,200,000 = (0/14 - X) \times 20,000,000 \Rightarrow 0/14 - X = 0/06$$

$$\Rightarrow X = 0/08$$

پس نرخ بیکاری جدید برابر ۸ درصد است.

علوم و فنون ادبی

۱۶ در سبک هندی لغاتی چون نزاکت، قالی، شیشه، پل، بخیه، سفال و ... را که تا آن زمان کمتر در شعر راه داشت، رواج یافته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پل (۳) بخیه
(۴) قالی

۱۷ کمال‌الدین اسماعیل، مداح جلال‌الدین خوارزمشاه در سال ۶۳۵ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۱۸ عباس‌نامه: مصنوع - عالم‌آرای عباسی: ساده

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عین‌الحیات - مجالس‌المؤمنین: ساده

(۲) احسن‌التواریخ - حبیب‌السیتر: بینابین

(۴) دیباجة شرفنامه - محبوب‌القلوب: مصنوع

۱۹ عبارت سؤال، معرف «وحشی بافقی» است.

۲۰ از نظر ویژگی‌های زبانی، در سبک عراقی «می» کم‌کم جای «همی» را می‌گیرد.

بررسی آرایه‌ها:

تشبیه بلیغ (بیت «ج»): صفحه جهان: اضافه تشبیهی
کنایه (بیت «ب»): دست شفقت بر سر کسی نهادن: کنایه از لطف و توجه به او / گذشتن سر از چرخ: کنایه از سربلندی و سعادت‌مندی
مجاز (بیت «الف»): کلک (قلم): مجاز از شعر

استعاره مصرحه (بیت «ه»): سیل: استعاره از تعلق / خانه: استعاره از دل

استعاره مکنیه (بیت «د»): دوش فلک (اضافه استعاری)

۲۲ اضافه تشبیهی: لعل لب / اضافه استعاری: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اضافه تشبیهی: ملک قناعت

اضافه استعاری: عنان عزم

(۲) اضافه تشبیهی: بار غم

اضافه استعاری: روی زمین / پشت فلک

(۳) اضافه تشبیهی: گوی مقصود / چوگان قناعت

اضافه استعاری: پنجه نفس / بازوی ریاضت

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هم‌چو / چون (۲) مانند

(۳) ماند

۲۴ تشبیه: — / استعاره مکنیه: — / کنایه: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: اشک به شبنم / استعاره مکنیه: اشک عندلیب و خاطر گلبن / کنایه: گران آمدن بر خاطر کنایه از ناراحت شدن

(۳) تشبیه: مضرب مژگان (اضافه تشبیهی) / تار اشک (اضافه تشبیهی) / استعاره مکنیه: سراپا شیون شدن و در فغان آمدن تار / کنایه: از درد لبریز شدن کنایه از نهایت دردمندی

(۴) تشبیه: آتش خشم: تشبیه خشم (مشبه) به آتش (مشبه‌به) / استعاره مکنیه: این‌که باد خبر به گوش کسی برساند، تشخیص است. / کنایه: آب کسی را بردن کنایه از بی‌اعتبار کردن او / خاک‌آلود بودن کنایه از متواضع بودن

۲۵ تقطیع بیت سؤال:

مَن	دو	ست	می	دا	زَم	جَ	فا	کَز	دَس	تِ	جا	نَا	می	بَ	زَم
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	-	-
طَا	قَت	نِ	می	دا	زَم	وَ	لِی	أَف	تَا	نُ	خِی	زَا	می	بَ	زَم
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	-	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

۲۶ وزن گزینه (۴): مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن (= مستفعل مفعولن // مستفعل مفعولن)

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) فعلات فاعلاتن // فعلات فاعلاتن

(۲) مفاعیل فاعلاتن // مفاعیل فاعلاتن

(۳) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

۲۷ تقطیع بیت سؤال:

گُ	ذَ	زَز	دَس	تِ	رَ	قِی	بَا	نَ	تَ	وَا	کَر	دَ	بَ	کُو	یَت
U	U	-	U	U	-	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مَد	گَ	رَا	وَق	سَ	کَ	دَر	سَا	یَ	یَ	زَی	هَا	رَ	تُ	بَا	شَم
U	U	-	U	U	-	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

۲۸ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن مفاعیلن // مفتعلن مفاعیلن

(۳) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

(۴) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۲۹ وزن گزینه (۴): مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن مفاعیلن // مفتعلن مفاعیلن

(۲) فعلا فاعلاتن // فعلا فاعلاتن

(۳) مستفعلن فع // مستفعلن فع

۳۰ وزن گزینه (۱): مفتعلن مفاعیلن // مفتعلن مفاعیلن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۳۱ بررسی ابیات:

الف) فعلا فاعلاتن // فعلا فاعلاتن

ب) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

ج) فعلا فاعلاتن فعلا فاعلاتن فعلا

د) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن (مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل)

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن (۴۳-۳۶):

۳۶ ۱ ترجمه کلمات مهم: ما: آن چه، هر چیز، هر آن چه / تفعّلوا:

انجام دهید / تعلّم: می‌داند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) انجام می‌دهید (← انجام دهید)، آگاه است (← می‌داند)

(۳) اگر چیزی (← هر آن چه، آن چه)، پروردگار (← خداوند)

(۴) انجام دادید (← انجام دهید)، دانسته است (← می‌داند)

۳۷ ۲ ترجمه کلمات مهم: أوفوا: وفا کنید / عهد: پیمانی، عهده /

تعدون: وعده می‌دهید / العهد: این پیمان، این عهد / کان: است

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به وعده متعهدانه (← پیمانی که وعده می‌دهید)، پس همانا (← زیرا)،

خواهد بود (← است)

(۳) می‌بستند (← وعده می‌دهید)، وفا کردند (← وفا کنید)، بود (← است)

(۴) وعده‌ای که می‌دهید (← پیمانی که وعده می‌دهید)، وعده‌ای است که

(← آن پیمان)

۳۸ ۴ ترجمه کلمات مهم: الملعب الذي: ورزشگاهی که / کان: بود /

مباراة هامة: مسابقه مهمی / کاذب: نزدیک بود، چیزی نمانده بود

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ورزشگاه (← ورزشگاهی)، است (← بود)، چیزی نمانده (← چیزی

نمانده بود: «کاذب» ماضی است.)

(۲) مسابقه مهم (← مسابقه‌ای مهم: «مباراة هامة» ترکیب وصفی نکره است.)،

شده است (← بود)، به زودی می‌شود (← نزدیک بود که می‌شود)

(۳) ورزشگاه (← ورزشگاهی)، «بسیار» اضافی است، دارد مملو می‌شود (←

نزدیک بود می‌شود)

۳۹ ۲ ترجمه کلمات مهم: لهذا الرجل خصالاً: این مرد ویژگی‌هایی دارد /

تُعجّبی: که از آن‌ها خوشم می‌آید / لم أ شاهد: ندیده‌ام، ندیدم / أحداً أجود:

احدی سخاوتمندتر / ولا أكرم منه: و شریف‌تر از او

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حرف جرّ «لـ» ترجمه نشده است، نادرست نیست بلکه درست‌تر «خوشم

می‌آید» است، «لم أ شاهد» معادل ماضی ساده یا نقلی منفی است، «أكرم:

شریف‌تر، گرامی‌تر»

(۳) حرف «لـ» بهتر است به صورت «دارد» ترجمه شود، «خِصال» جمع مکسر

«خِصلة» است.

(۴) «دیدم» معادلی ندارد، «هیچ» معادل ندارد، بخشنده‌تر (← شریف‌تر)

۴۰ ۱ ترجمه کلمات مهم: کم: چه بسیار (کلمه تعجّبی است نه

پرسشی) / عظماء: بزرگانی / ولدوا: متولد شدند / أو: یا / معوّقین: معلول /

نالوا: رسیدند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «چه بسا = رَبّ!»، «ولدوا» نادرست ترجمه شده است، «در فقر یا معلولیت»

نادرست است، «بسیار» معادل ندارد

(۳) «أو: یا» نادرست ترجمه شده است، «توانستند» معادلی ندارد، «نالوا: رسیدند»

(۴) «چقدر زیادند» ترجمه درستی نیست، «أو» نادرست ترجمه شده است،

«والا ترین» صفت تفضیلی است اما «رفیعة» صفت ساده است!

۳۲ ۴ مفهوم گزینه (۴): دعوت به تلاش

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: عامل حقیقی همه پدیده‌ها
خداوند است.

۳۳ ۳ مفهوم گزینه (۳): امید و رجا

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: حال عاشق را فقط عاشق درک می‌کند.

۳۴ ۴ مفهوم گزینه (۴): تنهایی و گوشه‌گیری شاعر با آن‌که در جمع است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: وحدت وجود

۳۵ ۴ مفهوم گزینه (۴): بداقبالی

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: وفاداری و عشق‌ورزی تا لحظه مرگ /

جاودانگی عشق

۴۱ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آخر فعل، کسره گرفته؛ این یعنی ساکن بوده و چون به اسم «ال» دار رسیده، برای راحتی تلفظ، مکسور شده؛ پس فعل نهی داریم ← نباید مشورت کنیم، سراب (← سرابی)

(۲) «سراب» نکره است ← سرابی

(۴) لَم + مضارع: ماضی منفی ← لَم نَسْتَشِرْ: مشورت نکردیم

۴۲ ۳ «یصیرون ناجحین: موفق می‌شوند»

۴۳ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یَفْکَر (← فکّر)، کلامه (← الکلام)، یَقْل (← قَلَّ)

(۲) الَّذِي (← من)، اَنْ يَتَكَلَّم (← الکلام)، تَقْل (← قَلَّ)، اَخْطَاؤُهُ (← خَطْؤُهُ)

(۴) کلامه (← الکلام)، قَلْتُ (← قَلَّ)، اَخْطَاؤُهُ (← خَطْؤُهُ)

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ بده (۴۷ = ۴۴):

در هر مکانی که زندگی می‌کنیم میکروب‌هایی وجود دارند که سلامتی ما را تهدید می‌کنند و باعث بیماری‌ها برای ما می‌شوند! و همچنین این میکروب‌ها تهدیدی برای زندگی سایر موجودات زنده به شمار می‌آیند و آن‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهند! و این موجودات برای حفظ خود راه‌هایی دارند! از جمله به عنوان مثال مورچه که ماده‌ای را ترشح می‌کند که اثر آن میکروب‌ها را از بین می‌برد و مورچه به این [مورد] اکتفا نمی‌کند؛ زیرا او اقدام به چسباندن این مواد بر روی دیوارهای خانه‌اش می‌کند!

و حالا مثالی دیگر را باید بیان می‌کنیم و آن گنجشک‌ها هستند. گنجشک‌ها همانند مورچه آن مواد کشنده را ترشح نمی‌کنند اما از آن‌ها استفاده می‌کنند؛ زیرا آن‌ها مورچه را وادار می‌سازند که از لابه‌لای پرشان عبور کند و مورچه وارد پر می‌شود و آن مواد کشنده میکروب‌ها به پر گنجشکان می‌چسبند. و این امور نشان می‌دهد که خداوند کسی است که به موجودات راهی را که با آن از خود حفاظت می‌کنند، الهام کرده است!

۴۴ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «مورچه در حفاظت از خودش در مقابل

میکروب‌ها چه کاری انجام می‌دهد؟»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: او با روش‌های مختلفی از میکروب‌ها دوری می‌کند! (*)

(۲) ترجمه: در پر گنجشک‌ها وارد می‌شود تا میکروب او را نبیند! (*)

(۳) ترجمه: اقدام به تولید ماده‌ای می‌کند که میکروب‌ها را می‌کشد! ((✓)) با توجه به «تَفَرُّقُ مَادَّةٍ...»

(۴) ترجمه: زمانی که احساس خطر می‌کند در خانه امنش مخفی می‌شود! (*)

۴۵ ۴ گزینه نادرست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: موجودات زنده راه‌هایی دارند که با آن از خود محافظت می‌کنند! ((✓))؛ به طور مشخص در متن آمده است.

(۲) ترجمه: در اطراف ما مکانی نیست که از میکروب‌ها خالی باشد! ((✓))؛ با توجه به خط اول متن)

(۳) ترجمه: میکروب‌ها آسیب نخواهند رساند مگر به چیزی که قوه دفاعی ندارد! ((✓))؛ می‌توان این مطلب را از متن برداشت کرد.

(۴) ترجمه: گنجشک‌ها قدرتی عجیب در ساخت موادی دارند که میکروب‌ها را می‌کشد! (*)؛ چون در متن به طور واضح اشاره شده که مورچه این مواد را ترشح می‌کند نه گنجشک‌ها: العَصَافِرُ لَا تُفَرِّقُ تِلْكَ الْمَوَادَّ بَلْ تَسْتَفِيدُ مِنْهَا.

۴۶ ۳ گزینه صحیح را درباره مورچه مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: به انسان می‌آموزد که چگونه با میکروب‌ها برخورد کند! (*)؛ چنین مطلبی در متن نمی‌بینیم!

(۲) ترجمه: اقدام به جمع موادی می‌کند که میکروب‌ها را می‌کشند! (*)؛ چون در متن آمده «تَفَرُّقُ: ترشح می‌کند» نه جمع می‌کند. درون خودش هست!

(۳) ترجمه: به دیگر موجودات در زندگی‌شان کمک می‌کند! ((✓))؛ کمک به گنجشک‌ها

(۴) ترجمه: محیط ما را از میکروب‌های قاتل پاک می‌کنند! (*)؛ چون در متن چنین مطلبی نیامده است.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۷):

۴۷ ۴ «الْقَاتِلَةُ» بر وزن فاعِل است و اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد «قَتَلَ» است نه فعل ثلاثی مزید «قَاتَلَ».

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۵۵ = ۴۸):

۴۸ ۱ در گزینه (۱) «الناجِحِينَ» درست است؛ چون اسم فاعِل است. هم‌چنین «الْمُعَوِّقِينَ» درست است چون اسم مفعول است.

۴۹ ۱ جمع «الأسیر»، «الأسرى» است نه «الأسر»: خانواده‌ها!

۵۰ ۴ ترجمه عبارت سؤال: «دانشمند بی عمل مانند درخت بی میوه است!»؛ گزینه (۴) نیز به رابطه علم و عمل اشاره دارد.

۵۱ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «خادم: خدمت‌کننده» اسم فاعل است و «سَيِّد: سرور» اسم مبالغه نیست.
(۲) «جاهد: جهاد کن» فعل امر از باب «مفاعلة» و «الأمارة: بسیار دستور دهنده» اسم مبالغه است.

(۳) «قاضي: برآورنده» (این‌جا) اسم فاعل و «عَلَام: بسیار دانا» اسم مبالغه است.
(۴) «حَفَظ: حافظان» جمع «حَافِظ» اسم فاعل و «الْمُتَوَاضِعِينَ: فروتنان» هم اسم فاعل است.

۵۲ ۲ فعل مضارع در دو صیغه جمع مؤنث غایب و جمع مؤنث مخاطب ثابت است و آخر آن هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند. در گزینه (۲) «لَا يَعْتَمِدُنَ» جمع مؤنث غایب است. دقت کنید در گزینه (۱) «لَا تَسْكُنُ» صیغه مفرد مؤنث غایب است.

۵۳ ۱ در گزینه (۱) «ما»ی نفی به کار رفته است. ← ترجمه: «دیروز تلاش نکردی تا که امروز نتیجه‌اش را ببینی».

۵۴ ۳ «محمود» با این‌که تنوین گرفته، اما چون این‌جا اسم عَلَم (خاص) است، معرفه محسوب می‌شود.

۵۵ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «الساعة الحادية عشرة» ترکیب وصفی است.

(۲) «عدو واحد» ترکیب وصفی است.

(۳) «يُعْتَبَرُ: آواز می‌خواند» درباره اسم معرفة «الطائر» حرف می‌زند؛ پس جمله وصفیه نیست.

(۴) «تلميذات» اسم نکره و «يكتبن» جمله وصفیه است.

تاریخ

۵۶

۲

انگیزه اصلی نویسندگان این دسته از کتاب‌های تاریخی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاهیر و مشاهیر محلی بوده است.

بعدها با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت. کتاب **تاریخ بیهقی** اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۵۷

۱

بررسی عبارت نادرست:

(ب) تجارب‌الامم اثر **ابوعلی مسکویه** است.

۵۸

۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در منابع تاریخی و متون دینی به وجود حکومت یا سلطه اشراف و سران قبیله‌ها در یثرب اشاره نشده است.

(۳) قبیله‌های **یهودی** آن شهر به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به آن شهر کوچیده بودند.

(۴) ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل **دو گروه یهود و عرب** بودند.

۵۹

۳

بررسی گزینه‌ها:

۱ و ۳) حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند. سال بعد، ۱۲ مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در مِنا، با پیامبر (ص) بیعت کردند.

۲) در نتیجه پیمانی که در سال ۱۳ بعثت بسته شد (پیمان عقبه دوم)، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد.

۴) در مراسم حج سال ۱۳ بعثت نیز، ۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا (ص) پیمانی بستند که به عقبه دوم مشهور است.

۶۰

۳

جامعه و حکومتی که پیامبر (ص) در مدینه بنیان نهاد، در فاصله سال‌های ۱۱ تا ۴۱ ق به دست پنج نفر از جانشینان ایشان با عنوان «خلیفه» اداره شد.

۶۱

۳

در دوران خلافت عثمان که خود از خاندان بنی‌امیه بود، نفوذ و قدرت امویان بسیار افزایش یافت و حکومت شهرهای مهم و فرماندهی سپاه در فتوحات به عهده آنان بود.

امویان که نقش مهمی در ایجاد جنگ جمل داشتند، پس از شکست در این جنگ، به معاویه در شام پیوستند و با تمام قوا از او در جنگ صفین پشتیبانی کردند.

۶۲

۲

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند، اما موفق به فتح آن شهر نشدند.

د) یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح اسپانیا (آندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن نصیر بود.

۶۳

۴

در دوره نخست خلافت عباسیان، تشکیلات اداری (دیوانی) منظم و منسجمی با اقتباس از نظام دیوانی عهد ساسانیان شکل گرفت. در آن زمان، منصب وزارت، با الگو گرفتن از دوره ساسانی به وجود آمد و وزیر در رأس تشکیلات دیوانی قرار گرفت.

۶۴

۴

منظور از نهضت ترجمه، جنبش اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های ایران، یونان، مصر و هند به عالم اسلامی و ترجمه آن‌ها به زبان عربی در دوره عباسیان بود.

۶۵

۱

با روی کار آمدن خاندان بنی‌عباس و انتقال مرکز خلافت از دمشق به بغداد، شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی به نفع ایرانیان تغییر محسوسی یافت.

۶۶

۲

هر چند این جنبش‌ها سرکوب شدند، اما سلطه خلفای عباسی را بر مناطق شرقی ایران، به ویژه خراسان، سست کردند و زمینه مناسبی برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی در آن مناطق فراهم آوردند.

۶۷

۳

الف) علویان طبرستان / ب) زیاریان / ج) آل‌بویه

۶۸

۴

ابن سینا برای نخستین بار در **دانشنامه علایی**، یک دوره فلسفه را به زبان فارسی تألیف کرد.

۶۹

۱

تقریباً همزمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران، حاکمان مغولی ماوراءالنهر نیز رو به ضعف نهادند.

۷۰

۴

هجوم مغولان به ایران، علاوه بر آثار و نتایج سیاسی، پیامدهای اجتماعی و مذهبی مختلفی نیز داشت که مهم‌ترین آن گسترش تصوف و تشیع و پیوند روزافزون آن‌ها با یکدیگر بود.

جغرافیا

۷۱ | ۱

موقعیت جغرافیایی (ریاضی و نسبی) عبارت است از چگونگی قرار گرفتن یک مکان در سطح کره زمین. موقعیت جغرافیایی تأثیر به سزایی در افزایش یا کاهش قدرت یک کشور دارد.

نظریه «فضای حیاتی» راتزل ← مبتنی بر موقعیت ریاضی و نسبی یک کشور است. نظریه «هارتلند» مکیندر ← موقعیت ریاضی کشورهای شرق اروپا را عامل قدرت آن‌ها می‌داند.

نظریه «قدرت دریایی» ماهان ← دسترسی به آب‌های آزاد (موقعیت ریاضی و نسبی) را در شکل‌گیری قدرت جهانی مؤثر می‌داند.

۷۲ | ۴

بررسی عبارت‌ها:

(الف) در نواحی استوایی (گرم و مرطوب) هیچ ماهی سردتر از $+18^{\circ}\text{C}$ نیست. (ب) در ناحیه استوایی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.

(ج) نواحی استوایی و آسیای موسمی بسیار پرباران هستند و بیش از ۱۵۰۰ میلی‌متر در سال بارندگی دارند.

(د) آب و هوای گرم و مرطوب، سرعت و شدت هوازندگی را افزایش می‌دهد. (ه) انرژی دریافتی در مناطق استوایی ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است. (و) در نواحی استوایی، بیشتر مزارع تک‌محصولی در نزدیکی سواحل واقع شده‌اند.

۷۳ | ۳

بیابان‌ها بخش‌هایی از مناطق خشک هستند که میزان بارندگی سالانه در آن‌ها کم‌تر از ۵۰ میلی‌متر است و حتی ممکن است چند سال بارندگی نداشته باشند. در بیابان‌ها میزان تبخیر شدید و پوشش گیاهی ضعیف است، مانند بیابان آتاکاما، لوت، تکه‌ماکان و ...

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیابان‌ها بخش‌هایی از مناطق خشک هستند. (۲) بیابان‌ها بخش‌هایی از مناطق خشک هستند. منطقه استوایی (گرم و مرطوب) بیشترین جذب و تابش انرژی خورشید را دریافت می‌کند. (۴) پاتاگونی در مجاورت اقیانوس اطلس قرار گرفته است.

۷۴ | ۳

عبارت داده‌شده به فرسایش کاوشی (ناشی از حفر مواد) در سواحل صخره‌ای دریا اشاره دارد. از اشکال فرسایش کاوشی می‌توان به ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی اشاره کرد.

۷۵ | ۲

تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است ← تعیین مرز نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی دشوار است.

نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند ← حکومت‌ها مدیریت نواحی انسانی و طبیعی را به دست گرفته و درباره آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های خود را به کار می‌گیرند.

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند ← مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه زبانی و قومی بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.

۷۶ | ۳

بررسی عبارت‌ها:

(الف) هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، دمای هوا کاهش می‌یابد ← رابطه معکوس

(ب) فشار هوا تحت تأثیر صعود یا عدم صعود هوا است.

(ج) هر چه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آن‌جا بیشتر است ← رابطه مستقیم

(د) هر چه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آن‌ها کم‌تر و کوتاه‌تر می‌شود ← رابطه معکوس

۷۷ | ۳

حاکمیت یعنی داشتن استقلال و بی‌نیاز بودن از نظارت دولت‌های خارجی. حاکمیت یک کشور نشان‌دهنده استقلال و اقتدار سیاسی آن است.

۷۸ | ۳

بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی)، بیشتر در محل جبهه‌ها یعنی جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند، به وجود می‌آید.

۷۹ | ۲

کلوته‌ها (یاردانگ) که حاصل فرسایش بادی - آبی هستند، در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شوند. نکته: برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

۸۰ | ۲

یکی از راهکارهای محافظت از نواحی ساحلی، زهکشی اراضی ساحلی (خارج کردن آب از آن‌ها) است.

۸۱ | ۳

نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند:

۱- کشورهایی که اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است (کشورهای پیرامون) ← پرو، مراکش، نیکاراگوئه، افغانستان و ...

۲- کشورهایی که اقتصاد و درآمد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته و نوین است (کشورهای مرکز) ← استرالیا، آمریکای شمالی، اروپای غربی و ژاپن

نکته: کشورهای چین، سنگاپور و کره جنوبی جزء کشورهای نیمه‌پیرامون هستند.

۸۲ | ۳

به طور معمول، تمرکز قدرت سیاسی و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی، تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و پولی و شرکت‌های بزرگ و ثروت و قدرت در پایتخت‌ها، موجب تبدیل آن‌ها به کلان‌شهرها می‌شود.

نکته: پایتخت یک کشور معمولاً به بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یا کلان‌شهر آن تبدیل می‌شود.

۸۳ | ۳

پیشرفت صنایع نو بر مبنای نوآوری و رقابت است.

۸۴ | ۴

رابطه «الف» به تأثیر قدرت بر سیاست اشاره دارد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) تأثیر جغرافیا بر قدرت (۲) تأثیر جغرافیا بر سیاست

(۳) تأثیر جغرافیا بر قدرت (۴) تأثیر قدرت بر سیاست

۸۵ | ۲

بندر هنگ‌کنگ (چین)، نخجوان در جمهوری آذربایجان و کردستان در عراق از نواحی خودمختار جهان (نوعی ناحیه سیاسی ویژه) هستند.

نواحی خودمختار به استان‌ها یا ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن، از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند. به عبارت دیگر، خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است.

جامعه‌شناسی

۸۶

۴

برخی عناصر فرهنگی، تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیشتری دارند و برخی این‌گونه نیستند. فرهنگ ژاپن دارای تداوم تاریخی بالا ولی گستره جغرافیایی محدود است.

جهان تکوینی پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

بخش اجتماعی جهان انسانی را جهان فرهنگی می‌نامند. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۸۷

۳

ابونصر محمد فارابی در گونه‌شناسی جوامع می‌گوید: «هدف مردم در جامعه تغلب خوار و مقهور کردن دیگران است و برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.»

استبداد ایلی و قومی با وجود این‌که دارای هویتی غیراسلامی بود، به دلیل این‌که پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد.

استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

فرهنگ اسلامی (در دوران خلافت) به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد.

۸۸

۱

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت.

وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد.

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

۸۹

۴

رنسانس به معنی تجدید حیات است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود.

طی قرون وسطی، آباء کلیسا، به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند و هم‌چنین به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار انداختند.

در فرهنگ اساطیری یونان و روم، خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شدند؛ اما فرهنگ مسیحیت با دعوت به توحید شکل گرفت.

در دوران رنسانس، رویکرد دنیوی به عالم، در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و هم‌چنین در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد.

هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان، به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت دادند.

۹۰

۲

اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.

دولت‌های سکولار غربی در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند.

صنعت ارتباطات، ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگ خود، یاری می‌رساند.

این دولت‌ها برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی می‌شناختند. دولت - ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند.

۹۱

۳

لیبرالیسم اولیه بود که (نه اقتصاد قرون وسطی) روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آن‌ها اجازه داد که مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند. لیبرالیسم اولیه (همان لیبرالیسم قرون هجدهم و نوزدهم) با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

۹۲

۱

بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است. در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد و تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می‌دهند.

تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است در صورتی‌که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.

برخی از متفکران، بحران‌های زیست‌محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر سرایت کرد.

چالش فقر و غنا و بحران اقتصادی، هر دو هویت اقتصادی دارند ولی چالش فقر و غنا، چالشی همیشگی است.

۹۳

۲

در دوران رنسانس، جهان غرب، روش معرفتی وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت.

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی از متفکران از این موج بازگشت که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» یاد کردند.

۹۴

۴

منورالفکران غربی‌گرا که در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت، بلکه قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

حکومت منورالفکران غربی‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت.

منورالفکران غربی‌گرا برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را در بازگشت به اسلام نمی‌دانستند، بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

۹۵

۳

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود، اما پس از مرگ او انورسادات، رئیس‌جمهور وقت مصر با امضای قرارداد کمپ‌دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت.

د) انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند؛ اما انقلاب اسلامی ایران که یک انقلاب فراگیر مردمی بود، همه اقشار و گروه‌های جامعه را دربر می‌گرفت.

فلسفه

۹۶ ۴

تفکر غیرفلسفی = فطرت اول ← سرگرم بودن به سؤالات معمولی و روزانه و جست‌وجو برای یافتن پاسخ آن‌ها
تفکر فلسفی = فطرت دوم ← عبور از مرحله اول تفکر و پرداختن به صورت جدی به سؤالات اساسی و بنیادین

بررسی گزینه‌ها:

(۱) برای عبور از تفکر غیرفلسفی به تفکر فلسفی، نیازی به زیر پا گذاشتن امور روزمره نیست، بلکه تنها باید از آن‌ها عبور کرد و به صورت جدی‌تر به امور اساسی پرداخت.

(۲) تفکر فلسفی و غیرفلسفی، از این حیث که هر دو نوعی تفکر هستند، با یکدیگر شباهت دارند.

(۳) اشخاصی که تفکر فلسفی دارند، لزوماً فیلسوف نیستند؛ پس این عبارت که (فقط مخصوص فیلسوفانی است که ...) نادرست است، زیرا ممکن است یک معلم ریاضی، به امور اساسی بپردازد و تفکر فلسفی داشته باشد.

(۴) تأمل در باورهای بنیادین زندگی، ویژگی اختصاصی تفکر فلسفی است.

۹۷ ۱

بخش اصلی فلسفه، درصدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن است؛ به عبارت دیگر، بخش ریشه‌ای فلسفه، مطلق وجود را بررسی می‌کند.

معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، یعنی ابتدا بررسی می‌شود که انسان امکان شناخت دارد یا نه و سپس به شناخت هستی می‌پردازد. به عبارت دیگر، معرفت بر وجود، پس از (متأخر بر) امکان شناخت آن مطرح می‌شود.
نکته: در کتاب پایه دوازدهم، خواهید خواند که وجود مطلق، همان خداوند است.

۹۸ ۳

این‌طور نیست که افراد آزاداندیش، هیچ عقیده نادرستی نداشته باشد؛ بلکه تنها مستقل بودن در اندیشه است که یک فرد آزاداندیش را از یک فرد معمولی متمایز می‌کند.
به عبارت ساده‌تر:

اگر شخصی، یک عقیده درست را با تقلید از دیگران کسب کند ← آزاداندیش نیست.
اگر شخصی، یک عقیده نادرست را مستقلاً کسب کند ← آزاداندیش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افراد آزاداندیش عقاید خود را تنها از طریق اندیشه به دست می‌آورند؛ به عبارت دیگر، آن‌ها عقاید خود را در چارچوب عقل و منطق قرار می‌دهند.

(۲) افراد آزاداندیش، درباره درستی یا نادرستی باورهای خود تحقیق می‌کنند و پس از علم به نادرستی، آن‌ها را کنار می‌گذارند. به عبارت دیگر، یکی از فواید تفکر فلسفی، کنار گذاشتن عادت‌های غیرمنطقی است.

(۴) افراد آزاداندیش، بدون تقلید از دیگران و به صورت مستقل، بنیان‌های فکری خود را ساخته‌اند.

۹۹ ۳

بیت صورت سؤال، به نظریه وحدت اضداد هراکلیتوس اشاره دارد. براساس این نظریه، اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند و در حقیقت وجود اضداد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) این عبارت از دیدگاه هراکلیتوس به دو دلیل نادرست است. اولاً، راهی برای عبور از امور متضاد وجود ندارد و گریزی از ستیز و تضاد نیست. دوماً، اموری که واقعاً متضاد باشند، وجود ندارند و در واقع امور مذکور، در ظاهر متضاد هستند، زیرا وقتی به صورت کلی به جهان نگاه کنیم، سربالایی و سربایینی در کوه، در حقیقت یک چیز هستند.

(۲) پذیرش اندیشه‌های سوفسطائیان، سبب بی‌اعتباری علوم می‌شود که به ابیات موجود در صورت سؤال، بی‌ارتباط است.

(۳) براساس نظریه وحدت اضداد، اموری که با یکدیگر متضاد هستند، می‌توانند با هم جمع شوند. به عبارت دیگر، در نظریه وحدت اضداد، اجتماع دو امر متضاد، ممکن می‌شود.

(۴) این عبارت، عقیده پارمنیدس است که با شعر صورت سؤال، ارتباطی ندارد.

۱۰۰ ۳

هدف و مقصود اصلی سقراط از گشت و گذار در شهر:

۱- مردم را متقاعد کند که باید به فضیلت توجه کنند.

۲- جوانان و بزرگسالان را متقاعد کند که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس ترجیح دهند.

۳- به مردم یادآوری کند که ثروت، فضیلت به بار نمی‌آورد.

۴- به مردم یادآوری کند که از فضیلت است که ثروت و هر چه برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.

انگیزه اصلی سقراط برای اقدامات خود:

۱- رسالتی که از سوی خداوند با ندهای غیبی و در رویاها بر عهده او گذاشته شده بود.

رسالتی که از جانب خداوند با ندهای غیبی و در رویاها بر عهده سقراط گذاشته شده بود:

۱- با تهیدستان و هم با توانگران هم‌نشینی کند.

۲- آن افراد، از او بپرسند و به سخنانش گوش فرا دهند.

مأموریت سقراط از نظر خودش:

۱- در جست‌وجوی علم و دانش بکوشد.

۲- علم و دانش را به دیگران آموزش دهد.

۱۰۱ ۲

۱- برخی دانسته‌های ما درست هستند.

۲- برخی دانسته‌های ما درست نیستند.

شناخت انسان خطاپذیر است.

۳- درباره موضوع واحد، گاهاً افراد مختلف، نظرات گوناگون دارند.

۱۰۲ ۴

با این‌که در برخی موارد، شناخت حسی منجر به خطا می‌شود،

اما این شناخت آن‌قدر معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهای خود را به وسیله آن برطرف می‌کنیم، بنابراین علی‌رغم امکان وقوع خطا در شناخت حسی، هرگز اعتماد به شناخت حسی از بین نخواهد رفت.

۱۰۳ ۳

افلاطون به عالمی برتر از ماده به نام «مثل» اعتقاد دارد که جهان طبیعت سایه‌ای از آن است. از نظر او درک این عالم با حس ممکن نیست؛ اگر چه شناخت حسی دارای اعتبار است، اما در مراتب پایین شناخت قرار می‌گیرد. از نظر افلاطون، درک جهان مثل با عقل و شهود امکان‌پذیر است و سقراط آن عالم برتر را مشاهده کرده است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) محدوده اعتبار شناخت حسی، جهان مادی است، نه جهان خلقت.
(۲) افلاطون شهود قلبی را هم باور داشت و معتقد بود که سقراط آن عالم برتر را مشاهده کرده است.
(۳) افلاطون به عقل اهمیت می‌داد و عقیده داشت که شناخت عقلی بسیار مطمئن‌تر از شناخت حسی است.

(۴) افلاطون شناخت حسی را بی‌ارزش‌تر از شناخت عقلی می‌دانست، نه این‌که به کلی آن را بی‌اعتبار و فاقد ارزش بداند.

توجه: جهان خلقت، هر آن‌چه که توسط خداوند خلق شده است را شامل می‌شود که هم به جهان مادی اشاره دارد و هم به جهان غیرمادی.

۱۰۴ ۳

تفاوت و شباهت ابن‌سینا و فارابی با سهروردی چیست؟
شباهت ← هر دو گروه برای شهود قلبی، ارزش و احترام قائل بودند.
تفاوت ← اولاً توجه فارابی و ابن‌سینا به شهود بسیار کم‌تر از سهروردی بود. ثانیاً، سهروردی برعکس فارابی و ابن‌سینا، شهود را وارد فلسفه خود کرد.
شباهت و تفاوت ملاصدرا با سایر فیلسوفان پیش از خود چه بود؟
شباهت ← همه آن‌ها، به همه ابزارهای معرفت توجه داشتند و آن‌ها را تأیید می‌کردند.
تفاوت ← میزان بهره‌مندی آنان از این ابزارها متفاوت بود، مثلاً ابن‌سینا و فارابی از شهود بهره نمی‌بردند، اما ملاصدرا و سهروردی بهره می‌بردند.
شباهت و تفاوت ملاصدرا با سهروردی در زمینه بهره‌مندی از شهود و وحی چه بود؟
شباهت ← هر دو شهود و وحی را معتبر می‌دانستند و وارد دستگاه فلسفی خود کردند.

تفاوت ← سهروردی ابتدا شهود می‌کرد و سپس برای رفع ابهام و به قطعیت رساندن، از طریق استدلال آن را ثابت می‌کرد اما ملاصدرا معتقد بود اصلاً شهود قلبی و وحی الهی، با عقل تعارضی ندارد که بخواید توسط آن تأیید شود و هر چه در عقل هست، در دین است و برعکس. پس از عقل و دین و شهود به یک اندازه استفاده می‌کرد و هیچ‌یک را بر دیگری برتری و وسیله سنجش قرار نمی‌داد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ابن‌سینا علی‌رغم این‌که برای شهود اعتبار قائل است، آن را در فلسفه خود استفاده نکرده است.
(۲) جایگاه شهود در فلسفه سهروردی، بالاتر از فلسفه فارابی است.
(۳) ملاصدرا هیچ‌یک از ابزارهای شناخت را بر دیگری برتری نمی‌داد، اما سهروردی، شهود را بر استدلال برتری می‌داد و ابتدا شهود می‌کرد.
(۴) تمام فیلسوفان مسلمان، شهود قلبی را معتبر می‌دانند.

۱۰۵ ۴

موضوع اصلی انسان‌شناسی فلسفی، چیستی انسان و جایگاه او در عالم هستی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «خود» به معنای ذات و حقیقت انسان، موضوع انسان‌شناسی فلسفی است و خود به معنای آن‌چه هر کس از خود درمی‌یابد، به علوم تربیتی و روان‌شناسی مربوط است.

(۲) علم منطق، تفکر و اندیشه را بررسی می‌کند، نه انسان‌شناسی فلسفی.
(۳) تفکر فلسفی درباره انسان که همان انسان‌شناسی فلسفی است؛ مربوط به فلسفه‌های مضاف است، نه این‌که در بخش ریشه‌ای فلسفه باشد.

۱۰۶ ۳

دکارت و ماتریالیست‌ها، هر دو به نحوی از «ماشین پیچیده» در تعریف انسان استفاده کرده‌اند.

دیدگاه انسان‌شناسی دکارت درباره بدن چیست؟
یک ماشین پیچیده است که به صورت خودکار فعالیت می‌کند.
دیدگاه انسان‌شناسی دکارت درباره نفس چیست؟
با بدن که یک ماشین پیچیده است، فرق دارد و حقیقت وجودی انسان و مرکز اندیشه‌های او را تشکیل می‌دهد.

دیدگاه انسان‌شناسی ماتریالیست‌ها درباره بدن چیست؟
یک ماشین پیچیده است که به صورت خودکار فعالیت می‌کند.
دیدگاه انسان‌شناسی ماتریالیست‌ها درباره نفس چیست؟
انسان چیزی به عنوان نفس ندارد و تک‌ساحتی است.
شباهت دکارت و ماتریالیست‌ها چیست؟
دکارت و ماتریالیست‌ها در تعریف انسان به نحوی از تعبیر «ماشین پیچیده» استفاده کرده بودند.

تفاوت دکارت و ماتریالیست‌ها چیست؟
دکارت، این ماشین پیچیده را حقیقت انسان نمی‌دانست، اما ماتریالیست‌ها آن را عین حقیقت انسان می‌دانستند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) هر دو در تعریف انسان، عبارت «ماشین پیچیده» را به کار برده‌اند.
(۲) دکارت و ماتریالیست‌ها، بدن را یک ماشین پیچیده می‌دانستند.
(۳) ماتریالیست‌ها، حقیقت وجودی انسان را همان جسم مادی که مانند ماشین پیچیده است، می‌دانستند اما دکارت، حقیقت وجودی انسان را غیرمادی می‌دانست.
(۴) دکارت و ماتریالیست‌ها، بدن را کاملاً مادی و فانی می‌دانستند.

۱۰۷ ۱

از نظر ابن‌سینا، ابتدا جسم مادی انسان شکل می‌گیرد و در مرحله جنینی و پس از تکمیل اندام‌های حیاتی، روح به آن ملحق می‌شود. به عبارت دیگر، روح دیرتر از جسم مادی، به انسان ملحق می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) از نظر ابن‌سینا، روح انسان کاملاً غیرمادی و آزاد از قوانین فیزیکی است.
(۳) از نظر ابن‌سینا، روح انسان می‌تواند ارزش‌های اخلاقی و معنوی را در خود پدید آورد، اما در ابتدا هیچ چیزی ندارد.
(۴) از نظر ابن‌سینا، روح از جانب خداوند داده شده است و بی‌قرار است که به جایگاه اصلی خود بازگردد؛ پس منشأ و مبدأ این جهانی ندارد.

روانشناسی

۱۱۱ ۳ شناسایی عوامل دخیل در اضطراب ← تبیین

بیان ویژگی‌های کودکان بیش‌فعال ← توصیف

بیان آینده تحصیلی دانش‌آموزان ← پیش‌بینی

۱۱۲ ۱ به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.

تفکر، فرآیند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه است.

پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است.

تصمیم‌گیری جزء شناخت عالی محسوب می‌شود.

۱۱۳ ۲ بستن بند کفش ← جسمانی - حرکتی

توجه ← شناختی

اصرار بر خواسته ← هیجانی

بازی با هم‌جنسان ← اجتماعی

۱۱۴ ۳ سرعت تفکر در نوجوانی افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تفکر فرضی در کودکان وجود ندارد.

(۲) توجه‌گزینشی در کودکان نیز وجود دارد ولی در نوجوانان بیشتر و گزینشی‌تر است.

(۴) پردازش غالب نوجوانان، از نوع مفهومی است.

۱۱۵ ۳ در عبارت اول، علامت غایب ردیابی نشده است ← رد درست

در عبارت دوم، علامت حاضر ردیابی شده است ← اصابت

در عبارت سوم، علامت غایب ردیابی شده است ← هشدار کاذب

۱۱۶ ۲ عبارت اول به محاسبات ذهنی اشاره دارد ← حافظه کاری

یادآوری ۸ لغت ← فراخنای ارقام ← حافظه کوتاه‌مدت

خاطره کودکی ← بلندمدت

۱۱۷ ۳ در مرحله بازیابی و اصلاح راه‌حل، یعنی مرحله چهارم، فرد

روش‌های قبلی را بهبود می‌بخشد یا اصلاح می‌نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ارزیابی راه‌حل، مرحله سوم حل مسئله است.

(۲) شناسایی مسئله باید توسط خود فرد انجام گیرد.

(۴) ارزیابی راه‌حل باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.

۱۱۸ ۴ در عبارت اول، معلم دچار اعتماد افراطی شده است.

در عبارت دوم، مدیر به دلیل کنترل نکردن هیجانات خود، مجری خود را اخراج کرده است.

در عبارت سوم، پرستار خود را کوچک می‌شمرد و با وجود حرفه‌ای بودن، از تزریق‌ها می‌ترسد.

۱۱۹ ۲ در این‌جا، باور و شناخت فرد با رفتار وی در تضاد است؛

بنابراین دچار ناهماهنگی شناختی شده است.

۱۲۰ ۱ دلشوره ← هیجانی

ترک موقعیت ← فرار ← رفتاری

اختلال در حافظه ← شناختی

۱۰۸ ۲ شباهت ملاصدرا با مکاتب فلسفی دیگر: او مانند ابن‌سینا،

سهروردی و ... انسان را دوساحتی و دارای روح غیرمادی و بدن مادی می‌داند.

تفاوت ملاصدرا با مکاتب فلسفی دیگر: او روح را ضمیمه‌شده به بدن در نظر نمی‌گیرد و آن را نتیجه رشد و تکامل خود بدن می‌داند.

به عبارت دیگر، در سایر مکاتب فلسفی، انسان بدین صورت تعریف می‌شود:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{ابن‌سینا} \leftarrow \text{انسان} = \text{روح} + \text{جسم} \\ \text{سهروردی} \leftarrow \text{انسان} = \text{نور} + \text{ظلمت} \end{array} \right.$$

در فلسفه ملاصدرا، روح و جسم چیز جدایی نیستند و دو جزء از انسان را تشکیل نمی‌دهند؛ بلکه روح همان تکامل‌یافته جسم است و انسان تنها از یک حقیقت آفریده شده که جنبه ظاهر آن جسم است و جنبه باطن آن روح می‌باشد.

۱۰۹ ۴ فعل طبیعی: کارهایی که انسان برای رفع نیازهای خود انجام می‌دهد.

فعل اخلاقی: کارهایی که مورد ستایش، تحسین، سرزنش و تقبیح قرار می‌گیرد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) فعل طبیعی - فعل اخلاقی (۲) فعل طبیعی - فعل طبیعی

(۳) فعل طبیعی - فعل طبیعی (۴) فعل اخلاقی - فعل طبیعی

۱۱۰ ۲ کانت اعتقاد داشت که باید بر اساس قاعده‌ای عمل کرد که

بتوان اراده کرد که قاعده مزبور، قانون کلی و عمومی شود.

او می‌گفت: «به شکلی رفتار کنید که دیگران هم اگر این رفتار را با شما داشتند، ناراحت نشوید و عامل آن را تحسین کنید».

به عبارت دیگر، قاعده اخلاقی از نظر کانت، به این شکل تعریف می‌شود:

قاعده‌ای که قابلیت این را داشته باشد عمومی شود و همگان آن را انجام دهند و بپذیرند و تحسین کنند و البته براساس وجدان باشد.

توجه: عبارت گزینه (۳) درست است، اما با عبارت صورت سؤال ارتباطی ندارد.